

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါပုဒ္ဓဘာသာ
ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်

အရှင် ဉာဏ

ဟောကြားအပ်သော

သာမည ဆဘောဓမ္မနိဇ္ဇိကံ

www.ariyathitsa.eu.pn

ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်
 အရှင်ဉာဏ ဟောကြားအပ်သော
 သာမညသဘောဓမ္မနဲ့ ကံ
 တရားတော်
 (၄-၉-၁၉၈၃)

ကိုယ်အားရတဲ့ ကုရိယာပုဒ်ကလေးတွေနဲ့ နာကြားကြပါ။ ၁၃၄၅ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် (၁၂) ရက်နေ့ပါ။ ကျုပ်တို့နေထိုင်ရာ ပုဏ္ဏားကုန်း အိမ်မှာပဲ အဆိုအဆုံးအမ စကားပြောကြားတဲ့ စကားများပေါ့။ အထူးအားဖြင့် ကျုပ်တို့ အခုရက်ပိုင်းကလေးမှာ လုပ်ငန်းလေးတစ်ခု လုပ်နေတာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တစ်ခုပြီးသွားပြီလို့ဆိုတာလေး ပထမ ပြောစမ်းပါရစေ။ ဟို. . မေလ ပိုင်းတုန်းက ဒါ-ကျုပ်တို့ ပြောခဲ့တယ်။ သာမည သဘောတရားလေးတစ်ခု ပြုစုကြရအောင်လို့ ကျုပ်တို့ပြောခဲ့တယ်။ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဝါဒီတွေကိုပေါ့လေ။ ဒီ သာမည သဘောတရားလေးဟာတော့ဖြင့် ဒါ-လေးလေးနက်နက်လည်းပဲ ပြုစုကြရအောင်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်လည်းပဲ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ခေါင်းထဲ ရှိတာလေးတွေ အားလုံး ညီညီညွတ်ညွတ် အားထုတ်ပြီးတော့ ပြုစုကြရအောင်လို့ အဲ့ဒီလိုမျိုး ပြောခဲ့တယ်။ တကယ်ကျတော့လည်း ကျုပ်တို့ပဲ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဒါလေးကို လုပ်နေပါတယ်။

အဲ့ဒီတုန်းကလည်း စုပြီး လုပ်ဖို့လို့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းလေး ပေါက်ပေမယ်လို့ တကယ်တမ်း စုပြီးလုပ်နိုင်တဲ့ အနေအထား မရောက်ခဲ့ဘူး။ နောက်တော့ ဒါ-ယခင်က ကိုမောင်စိုးပဲ ဒါ-သူကတော့ ကူညီ လုပ်ကိုင်ပြီးတော့ နေပါတယ်။ သူလည်း သူ့ကိစ္စနဲ့ သူဆိုတော့ လာလိုက်ပြန်လိုက်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပေါ့လေ အဲ့ဒီလိုမျိုး ဖြစ်နေပါတယ်။ အခုတော့ ဒါလေးဟာ မျှော်လင့်တာထက်တော့လည်း နည်းနည်း ပိုခက်တယ်။ မျှော်လင့်တာထက် ပိုခက်ပေမယ့်လို့ ပြီးတော့ ပြီးသွားပြီ။ မျှော်လင့်တာထက် ပိုခက်တယ်ဆိုတာက ဒီသာမည သဘောတရားဟာ စိတ်ထဲတော့ ရှိနေတယ်။ စိတ်ထဲမှာလည်း သိနေတယ်။ အဲ့. . စိတ်ထဲမှာရှိနေ စိတ်ထဲမှာ သိနေပေမယ့်လို့ ဒါကို ပုံပေါ်လာအောင်ကြတော့ မနည်းဖန်ယူရတယ်။

အထူးအားဖြင့် အယူအဆရေးရာပိုင်းဖြစ်လာတော့ စကားလုံး ပြဿနာလည်း အတော်ပေါ်တယ်။ ဒါတော်တော်ခက်တယ်လို့ ပြောကြပါစို့။

ဥပမာ ပြောကြမယ်ဆိုရင် ခက်တာအကြောင်းကလေး ဒီ . . သမုတိ သစ္စာ။ သမုတိသစ္စာက ရှိတယ်လို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို သာမာန် လူတိုင်း သိတာပဲ။ အဖေရှိ၊ အမေရှိ၊ ငါရှိတယ်၊ သူရှိတယ်၊ ယောက်ျားရှိတယ်၊ မိန်းမရှိ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒါရှိတယ်လို့ ဆိုတဲ့အကြောင်း တစ်လောကလုံးလိုလိုက လက်မခံတတ်ကြဘူး။ ကမ္ဘာ့ဒဿနပညာရှင်တွေကရော အားလုံး. . ဒီ . . ဘာသာရေး အယူအဆပုဂ္ဂိုလ်တွေကရော လက်မခံကြဘူး။ လက်မခံကြတော့ ဒီ . . ကိုယ့်ကိုယ်ကို ငါ၊ ငါကလွဲတဲ့ တစ်ပါးတွေက တစ်ခြားသူတွေ သူတစ်ပါး ပေါ့လေ။ ဒါဟာ တကယ်တော့ ရှိနေတာပဲ။ ရှိလို့တောင် လူတွေ သုံးတောင်နေ ကြရသေးတယ်။ မရှိလည်း သုံးလို့လည်း ဘယ်ရမလဲပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို့ သုံးနေ ကြပေမယ့်လို့ ဒါရှိတယ်လို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ရှင်းပြဖို့တော့ တော်တော်ခက် သွားတယ်။ ရှိနေမှန်း သိရက်သားနဲ့ ဒီရှိနေမှန်း သိတဲ့ဟာကြီးကို ဒါရှိတယ် ရှင်းပြရတာဆိုတော့ . . ခက်တာက . . အော် . . မျက်စိထဲ ဝင်နေတဲ့ အမှိုက် ဖတ်ကို မျက်စိကနေမြင်အောင် ကြည့်ရတာလိုကို ဖြစ်နေတယ်။

ဒီအမှိုက်ဖက်က မျက်စိနဲ့ တော်တော်ဝေးတုန်းကတော့ မြင်သေး။ မျက်စိထဲ ဝင်လာတဲ့ အခါကျတော့ မမြင်ရတော့ဘူး။ မြင်တတ်တဲ့ မျက်စိထဲ သူကလည်း ဝင်ကပ်နေတာကိုး ဒီအမှိုက်ဖက်က။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလုပ် ငါတို့၊ သူ တစ်ပါး တို့ဆိုတဲ့ သမုတိသစ္စာတရားတွေက တကယ်ကတော့ အရှိတရားတွေ။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘယ်သူကမှ ဒါကို အရှိတရားလို့ဆိုတာ ဟုတ်ဟုတ်ဟတ်ဟတ် အသိအမှတ် မပြုချင်တတ်ကြဘူး။ အရှိတရား ဆိုတာဟာ ဒီထက်ခက်ခဲလိမ့် မယ်။ ဒီထက် နက်နဲလိမ့်မယ်ဆိုတာမျိုး ဒါထားတတ်ကြတယ်။ အဲ့-ကျုပ်တို့က လည်း ဒီကဏ္ဍကိုတော့ သတ်သတ် မှတ်မှတ်ကလေးလိုလို ပေါ်မှကို ဖြစ်မဲ့ဟာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သမုတိသစ္စာဟာ အရှိတရားဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတဲ့အကြောင်း လည်းပဲ ပြောရတယ်။

အဲ့ဒီလိုပဲ ပရမတ္ထသစ္စာ ဒီတရားကြောင်းဆိုတာလည်း ပြောရတယ်။ အဲ့-ပြီးတော့ ဘဝသစ္စာဆိုပြီးတော့ သစ္စာတစ်ခုလည်း အရှိတရားဆိုပြီးတော့ ပြောတယ်။ အဲ့ဒီနေရာမှာ သမုတိသစ္စာ အရှိတရားဆိုတာ ပြောရတာတော့

ဖြင့် လူတွေ ဘယ်လိုလုပ်များ နားဝင်ပါ့မလဲ။ ဘယ်လိုလုပ် နားဝင်အောင် ပြောရပါ့ မလဲလို့ဆိုတဲ့ ပြဿနာဟာ တော်တော်ခက်ခဲတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ တစ်နေ့လုံး ပြောလိုက်ဆိုလိုက် ဆွေးနွေးလိုက်နဲ့ နေလိုက်တာ. . စာလေး နှစ်ကြောင်း သုံး ကြောင်းပြီးတယ်။ အဲ့ဒီလောက် မျိုးများတောင်ဖြစ်နေတာ အဲ့ဒီတော့ အင်း. . ရေးရတဲ့ သူတွေတော့ဖြင့် ဘယ်လိုဆိုတာတော့ဖြင့် ဆိုတာ ထက် ဖတ်ရတဲ့သူတွေများ ဘယ်လိုနေကြ လိမ့်မတုန်းလို့ စိတ်ထဲမှာ အောက် မေ့တယ်။

အဲ. . ဒါလေးလည်း အခုတော့ဖြင့် အကြမ်းဖျင်းတော့ဖြင့် လုပ်ပြီးသွား ပြီ။ နောက်နား နည်းနည်းပြန်ပြီးတော့ ချောကြည့်ဦးမယ်။ နည်းနည်း ပြန်ချော ကြည့်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းတော့ ဒါ-ချောဆိုလည်းပဲ အယူအဆပဲ ပြန်ချောရမှာ ပေါ့လေ။ ချောကြည့်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းဆိုရင်တော့ ဒါလေးတွေကို ပို့ချင်တယ်။ စကားလုံးချောဖို့ ဝါကချောဖို့ ဖတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်အနေနဲ့ ဘယ်လိုမြင် ရတယ်။ ဘာဆိုတာမျိုးပေါ့လေ။ အဲ့ဒီလိုမျိုး ချောပြီ သွားရင်တော့ အားလုံးချော လိုက်၊ တစ်ခါကိုယ်က ပြန်ချောလိုက်၊ အဲ့လိုလုပ်ပြီးသွားရင်တော့ စာလေးနဲ့ တူတဲ့စာလေးတစ်ခုတော့ ဖြစ်လာစရာ ရှိပါလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်မိတယ်။

တကယ်တော့ ကျုပ်တို့ထင်တယ်။ ဟော့ဒီ သာမညသဘောတရား ကလေး ဟာကတော့ဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်မှာ အခုလင်ငင်း မရှိနေတဲ့ သဘောတရား လေး တစ်ခုလို့ ဒီလိုပြောရမယ်။ လင်ငင်း ရှိမနေတဲ့ သဘောတရားလေး တစ်ခုဆိုတာက ကျုပ်တို့ဟာ တရားဓမ္မတွေ. . ပြောကြတဲ့အခါမှာ လူတွေရဲ့ လက်တွေ့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ တရားကို အကျိုးဖြစ်တဲ့ တရားလို့ ဒီလိုမျိုးပြောတယ်။ လူတွေရဲ့ လက်တွေ့မျက်တွေ့ အကျိုးမဖြစ်တဲ့တရားကို အကျိုးမဖြစ်တဲ့ တရားလို့ ဒီလိုမျိုးပြောတယ်။

ကျုပ်တို့ အဖွင့်က သိပ်ရှင်းလွန်းနေတယ်။ တကယ် အကျိုးမဖြစ်တဲ့ ဟာ အကျိုးမဖြစ်တဲ့ဟာပဲ။ တကယ်အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာက အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဟာပဲလို့ ကျုပ်တို့က ဒါကို တော်တော်လေးကို ပြောနေတယ်။ အထူးအားဖြင့်လည်း အဲ့ဒီလောက် ထင်ရှားလွန်းတဲ့ဟာဆိုတော့ ပြောင်များနေသလားလို့တောင်မှ ထင်ချင်စရာလိုလိုဖြစ်တယ်။ အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာက အကျိုးဖြစ်တဲ့ တရားပဲ။ အကျိုးမဖြစ်တဲ့ဟာက အကျိုးမဖြစ်တဲ့ တရားပဲနဲ့ ဒီလိုပြော လိုက်တော့ အဖွင့်က

ဒီတည်ရင်းပုဒ်ထက် ဘာမှ မထူးခြားသလို ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီတရားတော့ ပြောင်များပြောနေသလားလို့ ထင်ချင်စရာလို ဖြစ်ရတယ်။

တကယ်ကတော့ ကျုပ်တို့က အဲ့ဒီတိုင်း ပြောနေတာ။ လောကကြီးက ဆန်းကျယ်တယ်။ ဘယ်လို ဆန်းကျယ်တုန်းဆိုတော့ တကယ်အကျိုး မဖြစ်တဲ့ ဟာတွေကို အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာနဲ့ ပြောလည်း နေကြတယ်။ ပြောနေတာကို တကယ်ကို အားစိုက်အင်စိုက်ကြီး ယုံနေတဲ့သူကလည်း ယုံနေကြတယ်။ တကယ် အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာကြတော့ အကျိုးဖြစ်တယ်လို့ မပြောချင်တတ်ကြဘူး။ အကျိုးမဖြစ်တဲ့ဟာတွေကို အကျိုးဖြစ်တယ်လို့ ပြောချင်တတ်ကြတယ်။ အဲ့ဒီလို မျိုး ယုံနေတဲ့ဟာကြီး သိပ်ကဲနေတဲ့ ကာလမှာဆိုတော့ တကယ်အကျိုးမဖြစ်တာတော့ အကျိုးမဖြစ်တဲ့ဟာပဲ။ တကယ်အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာက အကျိုးဖြစ်တဲ့ဟာပဲလို့ ပြောလိုက်တော့ ဒီစကားက ပြောင်သလိုဖြစ် နေတယ်။

ကျုပ်တို့က ကောင်းမှုမကောင်းမှုကို ခွဲခြားပြီးပြောပြတယ်။ တကယ်ကောင်းတဲ့ဟာက ကောင်းတာပဲ။ တကယ်မကောင်းတဲ့ဟာက မကောင်းတဲ့ဟာပဲလို့ ဒီလိုမျိုးလေး ကျုပ်တို့ကပြောပြတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ လူဟာ.. ပြောကြည့်လိုက်၊ ဆိုကြည့်လိုက်၊ စိတ်ကူးကြည့်လိုက်။ တကယ်ကို ကောင်းတာဆိုရင် ကောင်းတာပဲ။ ကောင်းကျိုးတွေလည်း ဖြစ်နေတယ်။ မကောင်းတဲ့ဟာဆိုရင် မကောင်းတာပဲ။ တကယ်ကတော့ အဲ့တော့ မကောင်းတာကို ဘယ်လိုအနက်ဖွင့်မလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် မကောင်းတာဟာတော့ဖြင့် မကောင်းလိပ်လို့၊ မကောင်းဘူးလို့ ဒီလိုကို အနက်ဖွင့်ရမလို့ ဖြစ်နေတယ်။ ကောင်းတာဟာတော့ဖြင့် တကယ်ကို ကောင်းတာဟာ ကောင်းတာပဲလို့ ။

အဲ့တော့ ကျုပ်တို့ အနက်ဖွင့်ကြီးက နဂို တည်ရင်းပုဒ်ကြီး အတိုင်းကြီးပဲ ဖြစ်နေတော့ ပြောင်ပြနေသလို ဖြစ်ရတော့တာပေါ့။ အဲ့-အဲ့ဒီလိုမျိုးလိပ် ဒါအမေတို့၊ အဖေတို့၊ ငါတို့၊ သူတို့ဆိုတာတွေက တကယ်ရှိတာတွေ တကယ်ရှိတာတွေမို့လို့ တကယ်ရှိတယ်လို့ ကျုပ်တို့က ဒါလေးပြောတဲ့အခါမှာ ဒါက သိပ်စင်းလွန်းနေတဲ့အတွက် ရှင်းလွန်းနေတဲ့အတွက် ကြားရတဲ့သူက အံ့အားသင့်သလိုကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ဒါလေးကို နားဝင်အောင် တို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြောရမတုန်းဆို မနည်းကြိုးစားပြီး ပြောရတယ်။

အဲ့. . ကြိုးစားပြောတာ ဘယ်လောက်ပေါ်သလဲ မသိဘူး။ ဒီစာတန်း

ကလေးတွေ ဒါ-ခင်ဗျားတို့လည်းပဲ မကြာခင်တွေ့ ဖတ်ရတော့မယ်လို့ ထင်ပါ တယ်။ အထူးအားဖြင့် အဲ့ဒီစာတန်းထဲမှာဆိုရင် ခုနက သမုတိရယ်၊ ပရမတ္ထ ရယ်၊ ဘဝရယ်လို့ဆိုတဲ့ သစ္စာလေး သုံးခုမှာ . . ရှေးအခါက အယူ အမြင်နဲ့တော့၊ နဂိုက အယူအမြင်နဲ့တော့ အတော်ခြားနားတယ်။ နဂိုက အယူအမြင်က ပရ မတ္ထ သစ္စာက အတော်ကြီးကို အဖိုးတန်တဲ့ ပစ္စည်းကိုး။ ပရမတ္ထ သစ္စာတရားကို သိအောင်က မနည်း ကြိုးစားယူရတဲ့ ဟာ ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်တို့သိတဲ့ အစဉ်ထဲ မှာတော့ ပရမတ္ထသစ္စာက တော်တော်ကို ချာတူးလန်နေတဲ့ဟာ . . ဘာမှ အဖိုး မတန်တဲ့ဟာ။ ဒီ အသိတရား၊ အရှိတရားခြင်း ခြားနားပုံက အဲ့ဒီ လိုဖြစ်နေ တယ်။ ကျုပ်တို့က ပုံကလေးတွေနဲ့ ပြောပြတယ်။ လူဟာ ပထမဆုံးသိ တာဟာ အဆင့်အနိမ့်ဆုံး အသိပဲလို့။ ငယ်ငယ်တုန်းက သိတဲ့ဟာ အစတုံးက သိတဲ့ဟာ အဆင့်အနိမ့်ဆုံး အသိပဲလို့။ အဲ့ဒီ အဆင့်အနိမ့်ဆုံး အသိဟာ ဘာ တုန်းလို့မေး ရင် ဘာကို သိတာတုန်းလို့ မေးရင် ပရမတ္ထ သစ္စာကို သိတာပဲလို့ ကျုပ်ကပြော ပြတယ်။

ဥပမာလို့ ဟို့ . . မွေးခါစကနေ ဒီဘက်နားလေးလောက် ရောက်လာ တဲ့ အခါကျတော့ မိခင်ဖခင်တို့ရဲ့ နို့ချိုတိုက်တာခံရ။ အဲ့ဒီအခါတွေမှာ သူဆိုလို့ရှိ ရင်လို့ အဲ့ဒီ ကလေးလေးဆိုရင် သူ့အမေကို သူ့အမေလို့ မသိဘူး။ သူ့အဖေကို သူ့အဖေလို့ မသိသေးဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကြီးကို သူ့ဘာမှကောင်း ကောင်းမသိသေးဘူး။ သူ့ကိုယ်သူတောင်မှ ငါ ဘာကောင်ပါလားလို့ သူမသိ သေးဘူး။ အဲ့ဒီလို မသိသေးဘူးဆို ဘာဖြစ်နေတုန်းဆို သူ့ပူတယ်တို့၊ အေးတယ် တို့၊ နွေးတယ်တို့ဆိုတာတွေတော့ သူသိနေတယ်။ ဒီထဲ သူ့မိခင်၊ ဖခင်တို့ရဲ့ အထိဟာတော့ ဖြင့် ကြမ်းတယ်တို့၊ နုတယ်တို့၊ ပူတယ်တို့၊ လှုပ်တယ်တို့၊ ငြိမ် တယ်တို့ဆိုတာ သူသိနေတယ်။

အဲ့တော့ ဒီ ပူတယ်တို့၊ အေးတယ်တို့၊ နွေးတယ်တို့၊ ကြမ်းတယ်တို့၊ နုတယ်တို့၊ လှုပ်တယ်တို့၊ ငြိမ်တယ်တို့ဆိုတဲ့ဟာတွေ သိတဲ့အသိဟာ . . ဒါဘာ သိတာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင် အခြေအနေတွေကို သိတာပဲ။ ပူတဲ့ သဘော၊ အေး တဲ့သဘော ကြမ်းတဲ့သဘော၊ နုတဲ့သဘောဆိုတာဟာ ဒါဟာ တကယ့်လောက ကြီးရဲ့ ရှိနေတဲ့ အခြေခံရှိနေတဲ့ ပထဝီ၊ တေဇောတို့၊ အာပေါတို့၊ ဝါယောတို့မျိုး ကို သိတာပဲ။ ဒီအသိဟာ ဘာမှ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မသိတတ်ခင်တုန်းက

တည်းကကိုက သိတယ်. . အဲဒီအသိဟာ. . . ။

အဲ့ဒီ အသိဟာ ပူရင် ပူတယ်တို့၊ အေးရင် အေးတယ်တို့၊ နွေးရင် နွေးတယ်တို့ဆိုတာ သိတယ်။ အဲ့တော့ . . အဲ့ဒီ အသိဟာ တစ်ကယ့် ကလေး အသိပဲလို့။ အနိမ့်အဆင့်၊ အနိမ့်ဆုံးပေါ့ဗျာ။ အဲ့လိုမျိုး ကျုပ်တို့ ပရမတ္ထ သစ္စာအသိနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ပြောခဲ့တယ်။ အဲ -ဒီထက်တစ်ဆင့် တက်ပြီးတော့ သိလာတဲ့အခါကျတော့ နည်းနည်းလေးပဲ ကြီးလာတယ်ဆိုရင်ပဲ ဒါက အမေပဲ၊ ဒါက အဖေပဲ၊ ဒါက ငါပဲ၊ ဒါက သူပဲ၊ ဒါက ငါ့ဟာပဲ၊ သူ့ဟာပဲ နဲ့ ဒီလိုပဲ အစ ရှိသဖြင့် ဒီလိုတွေသိလာတယ်။ အဲ့ဒီ အသိတွေက ဘာတုန်းလို့ဆိုလို့ရှိရင် သမု တိသစ္စာ အသိလို့။ ဒါ-ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ခုနက အခြေအနေတွေ ပေါင်းစပ် ဖွဲ့ပြီးမှ ဖြစ်ပွားလာတဲ့ဟာတွေကို ဒါ-သိတဲ့ အသိဖြစ်တဲ့အတွက် သူကိုတော့ဖြင့် ဒါ-သမုတိသစ္စာအသိလို့ ကျုပ်တို့ကပြောတယ်။

တကယ်တော့ ပရမတ္ထသစ္စာ အသိနဲ့ သမုတိသစ္စာ အသိဟာ လူမှာ လူဟာ လူ့သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် ရှင်းနေတာပဲ။ ဒါ သမုတိသစ္စာအသိ အတွက် ဖြစ်အောင်ဆိုရင် ပရမတ္ထသစ္စာအသိကနေပြီးတော့ အများကြီး တတ် ယူရတယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာ အသိဆိုတာဟာ တကယ်ကိုကို ကလေး ချာတိတ်၊ ချာတူးလန်တုန်းကတည်းက သိခဲ့တဲ့ အသိပဲ။ အဲ့တော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဒီ သာမည သဘောတရားလို့ဆိုတဲ့ သဘောတရားထဲမှာတော့ ဒီ ပရမတ္ထသစ္စာအသိလို့ ဆိုတဲ့ ရှေးအခါက တော်တော်ကို မြင့်မြင့်မြတ်မြတ် ကြီးတွေနဲ့ မိုးထိုးအောင် တစ်ခါတည်း မြောက်တင်ထားရတဲ့ တရားကြီးက တကယ့် ကလေးကလား အသိဖြစ်သွားတယ်။

ဒါတကယ် ယထာဘူတ ကျတယ်၊ မကျဘူးဆိုတာဟာ စာတန်းလေး ဘာလေးထွက် လာတဲ့အခါကျတော့လည်း အဲ့ဒီစာတန်းလေး ခင်ဗျားတို့ကိုယ် တိုင် မေးကြည့်လို့ သိရမှာပါပဲ။ တကယ်လည်းပဲ ကျုပ်တို့က အမှန်တရားကို သိတတ်တဲ့သူ အမှန်တရားကို မြင်တတ်တဲ့သူဆိုလို့ရှိရင် ဒီသရုပ်တွေကို ညက်ညက်ကြေနေအောင် ကွဲစေချင်တယ်။ သူများပြော၊ လူများပြောနဲ့ တစ်ခါ တည်း ရမ်းဟော၊ ရမ်းပြောနေရတဲ့ ဘဝမဟုတ်ဘဲနဲ့ တကယ့်ကို ညက်ညက် ကြေ။ ဒါ. . ငါ့ကိုယ်တိုင် သိတယ်ဆိုတဲ့ဟာမျိုး ဖြစ်စေချင်တယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုး ဖြစ်မလည်းပဲ တကယ့်အသိတွေမှာ နေရာပေး မမားပဲနဲ့ တန်ဖိုးဖြတ် မမားပဲနဲ့

တကယ့်အသိတွေရဲ့ တန်ဖိုးညံ့တဲ့ဟာ တန်ဖိုးညံ့တဲ့ဟာအတိုင်း၊ တန်ဖိုးမြင့်တဲ့ ဟာက တန်ဖိုးမြင့်တဲ့အတိုင်း တစ်ခါတည်း ဒါ. . သူ့နေရာနဲ့ သူပေါ့လေ။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလို ပေးနိုင်မှကို ဒါ အခြေခံကျကျ ကိုက်မယ်လို့ ကျုပ်တို့ ယူဆတယ်။ ဒါကြောင့် အဲ့ဒီမှာ သတ်သတ်မှတ်မှတ်လေး ပြောထားတယ်။

ပရမတ္ထသစ္စာတွေဟာတော့ဖြင့် ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင်လည်းပဲ အခြေခံ ပူတယ်၊ အေးတယ်၊ ကျမ်းတယ်၊ နုတယ် အစရှိသဖြင့် ခံစားရတယ်၊ မှတ်သားရတယ် လို့ဆိုတဲ့ဟာတွေဟာတော့ဖြင့် ဒါ. . ကလေးတွေပဲလို့။ အဲ့ဒီကနေ တစ်ဆင့်တက်ပြီး အဲ့ဒါကနေ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းပြီးမှ ဖြစ်ပွားလာတဲ့ အသွင်သဏ္ဌန်တွေ သို့မဟုတ် ဟန်ပန်တွေ အခြေအနေတွေပေါ့လေ၊ အခြင်းအရာ တွေပေါ့လေ၊ ဒါတွေ သိတဲ့အသိကတော့ ဒါဟာ သမုတိသစ္စာ အသိ။ ဒီအသိကတော့ ဖြင့် ပူတာ သိတဲ့ သဘော။ ပူတာသိတဲ့ အသိ၊ အေးတာ သိတဲ့အသိဆိုတဲ့ထက် တော့ဖြင့် သိပ်မြင့် သွားပြီ။ ကျုပ်တို့က ဒါပြောတာ။

အဲ့တော့ စကတည်းကိုက ယဉ်တစ်ကိုယ် ဆိုတဲ့ဟာမျိုးလိုပဲ ကျုပ်တို့ကတော့ ကျုပ်တို့ အသိတွေမှာ အစတုန်းကတည်းက ရိုးရာက ဘာမှ တကယ် ဟုတ်တိပဟ်တိ ကောင်းတဲ့သဘော၊ မကောင်းတဲ့ သဘောကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း သိတတ်တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကောင်းတာက ဘယ်လိုတဲ့။ ဆိုးတာက ဘယ်လိုဆိုတဲ့ လို့ ပြောဆိုနေတဲ့ လူတွေနဲ့ကတော့ အခြားကြီး ခြားလာခဲ့တယ်။ အဲ့ဒီလိုပြောရမယ်။ အဲ့တော့ ကျုပ်တို့က ဒီထက်မှာတစ်ခါ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောလေးတွေကို လဲ ပြောပြပါတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောလေးတွေဆိုလို့ရှိရင်ကတော့ သမုတိသစ္စာ အသိကို ရောက်လာလို့ရှိရင် လူက လောကြီးတာတို့၊ ဒေါက်တို့ဆိုတာတွေက ဖြစ်လာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ အသိတုန်းက လောလည်း မကြည့်တတ်၊ ဒေါလည်း မကန်တတ်သေးဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ . . သူ့အနေနဲ့ လောကြီးရလောက်အောင် ဘယ်ဟာက အပြစ်ပဲ၊ ဘယ်ဟာက အကျိုးပဲလို့ သူ့စိတ်ထဲ မြင်မှမမြင်သေးဘဲ။

သူ့ ပူရင် ပူတယ် သိတာပဲ။ အေးရင် အေးတာပဲ ရှိသေးတာပဲ။ သူ့အနေနဲ့ မတွက်တတ်၊ မချက်တတ်သေးဘူး။ အဲ့. . နောက် ငါတို့၊ သူတို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ သတ္တဝါတို့ ဆိုတဲ့ဟာမျိုးတွေ ဒီလိုသိလာတဲ့ အခါကျတော့. . သူဟာ ငါဆိုရင်တော့ အကျိုးနည်းတာပဲ၊ အကျိုးများတာပဲနဲ့ အကျိုးနဲ့နဲ့ အကျိုးများနဲ့

ထွက်လာပြီ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ အဲ. . လောဘကြီးချင်လည်း ကြီးပြီ။ဒေါကန် ချင်လည်း ကန်ပြီ။ ငေါက်ချင်လည်း ငေါက်ပြီ။ အဲဒီလိုမျိုးလို ထွက်လာတာပေါ့။ အဲဒီလိုမျိုးထွက်လာတော့ သမုတိသစ္စာအသိနဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာအသိဟာ သမုတိ သစ္စာ အသိက လောကြီးတာတွေ၊ ဒေါကန်တာ တွေ ထွက်လာတဲ့အတွက် ဒါ. . ဒုက္ခသုခတွေ ဖြစ်စေတယ်။ မကောင်းဘူးလို့ လူတွေ ထင်မြင် ကြရတယ် လို့ ဆိုတာမျိုး ဒါ-ကျုပ်တို့က ပြောတာ။

ဟုတ်လည်း ဟုတ်တာပေါ့။ လောကြီးရင်လည်း ဆင်းရဲ၊ ဒေါကန်ရင် လည်း ဆင်းရဲ၊ မာန်မောက်ရင်လည်း ဆင်းရဲ။ အဲ့တော့ ဟာ. . ဒီ သမုတိ သစ္စာတွေ သိလို့ မာန်မောက်တာပဲဆိုပြီး သကာလ ဒီသမုတိသစ္စာတွေ အသိကနေပြီးတော့ ကလေးတုန်းက သိခဲ့တဲ့ ပူတဲ့ သဘောပဲ သိ၊ အေးတဲ့ သဘောပဲ သိတယ်ဆိုတဲ့ အသိဆိုတာတွေကို ပြန်သွားကြဖို့ကို ဦးလှည့်ခိုင်း နေတယ်လို့ ဒါတွေလည်း ဘယ်လောက်မှားနေတယ်လို့ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ကျုပ်တို့က ဒါ-ပြောပြတယ်။ တကယ်ကျတော့ ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ငါကောင်ပဲ၊ သူကောင်ပဲလို့ သိပြီးမှပဲ လောကန်တာတို့ ဒေါကန်တာတို့ ဆိုတာ ဖြစ်တာ။

ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီ ငါကောင်ပဲ၊ သူကောင်ပဲ သိပြီးနောက် ငါ့ဟာပဲ၊ သူ့ဟာပဲလို့ သိပြီးနောက်၊ လောကြီးတာတွေ ဒေါကန်တာတွေ ပါပေမယ့်လို့ ငါဟာကို ငါ့ဟာမှန်း မသိ၊ သူ့ဟာ ကို သူ့ဟာမှန်းမသိတာနဲ့သာ စာရင်ကတော့ ဆထက်တံပိုး တိုးပြီးတော့ကို သာတယ်လို့။ ကျုပ်တို့ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ကလေး လေးတွေမှာ ငိုတောင် မငိုတတ်ဘူးဆိုတဲ့ ကလေးဆိုရင် အခက်ပဲ ဟုတ်ဟုတ်၊ မဟုတ်ဟုတ် သူမကြိုက်တာနဲ့ တွေ့လို့ရှိရင် ရွံ့ပြီးတော့ ဒါ-ဂျီတိုက် တတ်တယ်။ ဂျီကန်တတ်တယ်တို့။ ဂျီကန်တတ်တဲ့ အဖြစ်တို့ ရောက်လာပြီဆိုရင် အ-အ- လေး မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ဟာမျိုးလေး သိပြီးပြီ မိဘတွေက ဒါ-ဝမ်းသာ ကြရတာ။ အဲ့တော့ ပြောမယ်ဆိုရင် သမုတိသစ္စာအသိ သိလာတဲ့အတွက် လောကြီး တာတွေ၊ ဒေါကန်တာတွေ ပါချင်ရင် ပါပါစေအုံး။ ပရမတ္ထသစ္စာ အသိလောက် ပဲလား။ သမုတိသစ္စာအသိ အဲဒီလောကြီးတာ လောကန်တာတွေပါတော့ သမုတိသစ္စာကြီးကို ကြိုက်သလားဆိုရင် ဘယ်သူမဆို သမုတိသစ္စာ အသိ သိတာကြီးကြိုက်တယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

ဒါပေမယ့်လို့ အတွေးလွန်နေတဲ့ သူတွေတော့ ဘာမှ ကိုယ်တိုင် အသိ မြင်မရှိဘဲနဲ့ သူများပြောစကား ဆိုစကားနဲ့ လေဖမ်း ဝရမ်းချီနေတဲ့ သူတွေကတော့ မဟုတ်ဘူး။ လောဘဆိုတာ အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်း၊ ဒေါသဆိုတာ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းဆိုပြီးတော့ လောဘ၊ ဒေါသ ဘာလို့ဖြစ်တာ။ ဟိုတွေး ဒီတွေးရှောက်တွေးနေလို့ ဖြစ်တာ။ ဟိုဟာတွေသိ ဒီဟာတွေသိနဲ့ လျှောက်သိနေလို့ ဖြစ်တာ။ ငယ်ငယ်တုန်းကလို့ ဘာမှ မသိဘဲ နေရမယ်လို့ဆိုတာမျိုး ပြန်ပြီးတော့ ပြောတတ်တယ်။ ဒါကလည်း ကျုပ်တို့က ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်းနဲ့ ဒါကို ပြောထားတယ်။ ကျုပ်တို့ကတော့ အဲ့ဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဒီ သမုတိသစ္စာအသိကို ပရမတ္ထသစ္စာအသိနဲ့ ယှဉ်လို့မရအောင် ငြင်းတတ် တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း တင်ပြထားတယ်။

ကောင်းပြီ. . ဒီလိုဆိုရင် ယှဉ်လို့မရအောင် ငြင်းပြတတ်တယ်ဆိုရင် လောကြီးတာတွေ၊ ဒေါကန်တာတွေ ဘယ်နှယ် လုပ်မတုန်း။ တကယ်တော့ လောကြီးတာတွေ၊ ဒေါကန်တာတွေ ဆိုတာလည်းပဲ သင်တင့်သလောက်တော့ သုံးတတ်ရင် ဆေးဆိုတာမျိုးလို့ပဲ သူ့ဟာနဲ့သူတော့ အသုံးတော့ရှိသေး တာပဲလို့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကာကွယ်တဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ မကာကွယ်တတ်၊ ကာကွယ်တတ်နဲ့ ကာကွယ်ရတဲ့ သဘောမျိုးမို့လို့ လောကြီးတာတို့၊ ဒေါကန်တာတို့ဆိုတာ ဖြစ်တာ လို့။ တကယ်ဆိုတော့ ဒါကလည်းပဲ ကာကွယ်တာပဲလို့။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီ ကာ ကွယ်မှုကြီးကို အစဉ်တစ်စိုက်ကြီး သိမ်းထားဆည်းထားရမယ် ဆိုရင်တော့ လည်း ဒီကာကွယ်မှုကြောင့်ပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပျက်စီးသွားတာ မျိုးဖြစ်မှာပေါ့လို့။ မကောင်းပေမယ့် အခိုက်အတန့်တော့ဖြင့် သုံးရတယ်။

ဒါပေမယ့်လို့ အခိုက်အတန့် သုံးရမဲ့ဟာကို အစဉ်တစ်စိုက်ကြီး သုံးမိ ရင်တော့ ဟန်မကျဘူးပေါ့လို့။ သိတတ်တဲ့ အရွယ်ရောက်လာ ရင်ကတော့ဖြင့် အဲ့ဒီလောကြီးတာ ဒေါကန်တာကို ဒီသမုတိသစ္စာ အသိထဲကနေပြီးတော့ ဖြုတ် ပစ်ဖို့၊ သုတ်သင်ပစ်ဖို့တော့ ကြိုးစားရမှာပေါ့လို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။ အဲ့ဒါ သုတ်သင်ဖို့အတွက် အသိတစ်ခုလည်း ရှိသေးတယ်။ အဲ့ဒီ အသိတစ်ခုကို ရအောင်ရှာကြရမယ်လို့ ကျုပ်တို့ကပြောတယ်။ ဒါကတော့ ကျုပ်တို့က ဘဝ သစ္စာ အသိလို့ ပြောရမယ်။

ရှေးအခါက ကျုပ်တို့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖြစ်နဲ့နေတုန်းက

တော့ ဒီ သစ္စာကို အရိယသစ္စာလို့ပဲ ကျုပ်တို့ သုံးသုံးနေတဲ့ ဟာပါပဲ။ . တကယ်တော့။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီ ဘဝသစ္စာ အသိကတော့ ရှိတယ်လို့များတောင် လူတွေ မထင် ကြဘူး။ အယူအဆရေးရာ ပညာရှင်တွေ ဒီဘဝသစ္စာအသိကို ရှိတယ်လို့များ တောင် မထင်ကြဘူး။ မထင်ပေမယ့် အရပ်လူတွေကတော့ သုံးပါတယ်။ ပညာ ရှင်တွေသာ မသိရှိမလား။ အရပ်သားတွေကတော့ သိပျံ့။ ကျုပ်ကပြော တယ်။ . လူတစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို ပေါင်းရ၊ သင်းရမယ့် အဖြစ်နဲ့ ကြုံလာပြီလို့ဆိုရင် ဒီသူ့ကိုလို့ ဘာကြည့်ကြသလဲလို့ ကျုပ်ကပြော တယ်။ ဒီသူ့ကို ဘာကြည့်ကြသလဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့ အေးတဲ့ သဘော၊ ပူတဲ့ သဘော၊ ကြမ်းတဲ့ သဘော၊ နုတဲ့ သဘော။ . ဒါကြည့်သလားလို့ဆိုတော့ ဒါဘယ်သူမှ မကြည့်ဘူး။ ဒါ-ကလေး ကလားပဲ ဒါ။

ဒီလိုမဟုတ်လို့ သူ့အရပ်က နိမ့်သလား၊ မြင့်သလား။ သူ့အသားက ဖြူသလား၊ မဲသလား ဒီလိုမျိုးကို ဒါ ကြည့်သလား မေးတော့လည်းပဲ ဒါဘာမှ ပဓာန မကျဘူး။ အသားဖြူလို့လည်း ဘာမှ အသုံးမကျဘူး။ အသားမဲလို့လည်း ဘာမှမဖြစ်ဘူးဒါ။ အရပ် မြင့်လို့လည်း ဘာမှမဟုတ်ဘူး။ အရပ်နိမ့်လို့လည်း ဘာမှ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် တကယ်တမ်းကြည့်ရတာ ဘာကြည့်ရတာတုန်း။ သူနဲ့ကိုယ်နဲ့ တကယ်ပေါင်းရတော့မယ်။

ဥပမာတစ်ခု အိမ်တစ်လုံးထဲမှာ အိပ်ရတော့မယ်။ သို့မဟုတ် အသင်း အဖွဲ့တစ်ခုထဲမှာ အတူတူနေရတော့မယ်။ အဲဒါမှ မဟုတ်လို့ ရှိရင် ခြင်ထောင် တစ်လုံးထဲမှာ အတူတူပဲ အိပ်ကြရတော့မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီသူ့ကိုတော့ ကြည့်ရ မယ်။ ဘာကြည့်ရသလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် သူဟာ သဘောမှ ကောင်းရဲ့လား။ သူဟာ သူများကိုများ ပျက်စီးအောင်များ ဖျက်စီးတတ်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားမျိုးရှိ သ လား။ သူဟာ သူများကို ချီးမြှောက်တတ်တဲ့၊ ကူညီဖေးမတတ်တဲ့သူမှ ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လား။ ဒါကတော့ တကယ့်ကို အကဲခတ်ရပြီ။

တကယ်တော့ အဲ့ဒါဟာ ဘဝသစ္စာတွေပါလို့။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ . သူမ ကောင်းတာတွေ ပြုတယ်။ သူမကောင်း တာတွေ ပြောတယ်။ မကောင်းတာ တွေကို စိတ်ကူးတယ်။ ကောင်းတာတွေကို ပြုတယ်။ ကောင်းတာတွေကို ပြောတယ်။ ကောင်းတာတွေကို စိတ်ကူးတယ်။ ဒီကောင်းတာတွေတို့ မကောင်း တာတွေ တို့ဆိုတဲ့ ဒီကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ဒါဟာ ဘဝမှာ

တကယ်ရှိတဲ့ဟာတွေလို့။ အဲ့ဒါတွေ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်က ဘဝတွေလို့ ကျုပ်တို့က ပြောရတယ်။

ကောင်းတာတွေ မကောင်းတာတွေ ကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးတွေ
မကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးတွေက တကယ်ရှိတာတွေလို့ . ဒါ။ အဲ့ဒါကို
မကောင်းတာတွေ ဖယ်ရှားပြီးသကာလ ကောင်းတာတွေ ပွားများတာကို လုပ်ရ
မှာလို့။ အဲ့တော့ ဒါဟာတော့ဖြင့် ဘဝသစ္စာပဲလို့ . . ကျုပ်တို့က သာမန်နိုး
ရာ မသိနိုးနား သမုတိသစ္စာ အနေအထားလေးနဲ့ နေနေရာကနေပြီး သကာလ
လူတွေတကယ် သိရမှာက အဲ့ဒီ လောကြီးတာတို့၊ ဒေါက်တာတို့၊ မာန်မောက်
တာတို့ဆိုတဲ့ဟာတွေ ပျောက်သွားအောင်ဆိုရင် ဒါတွေကို အသိတရား တွေထဲ
ကနေပြီးသကာလ ဒေါင့်ကပ်သွားတဲ့ အသိတရားအဖြစ်နဲ့ ဒီတရားတွေကို
ဖယ်ရှားရမှာလို့။ ဒါတွေ ဖယ်ရှားနိုင်သွားရင် လူဟာ ဟုတ်တာပါပဲဆိုပြီးတော့
ကျုပ်တို့က ဒီ အရှိတရားတွေ အကြောင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ အဲ . . ဒီလိုမျိုးလေး
ကျုပ်တို့က မွန်းထားတယ်။

အထူးအားဖြင့် သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဘဝသစ္စာပိုင်းမှာ ဆိုလိုရှိရင် တစ်ခြားကြောင့် ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာမျိုး ဥပမာတစ်ခု... ဘဝသစ္စာပိုင်းမှာ မကောင်းတဲ့ အမှုတွေလည်းပဲရှိတယ်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို ချဲ့ဖြန့်ပြီး ပြရတယ်။ ကောင်းတဲ့အမှုတွေလည်းပဲ ရှိတယ်။ ဒါကလည်းပဲ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေ ချဲ့ဖြန့်ပြီးတော့ ပြရတယ်။

ဥပမာ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကူညီတတ်တယ်။ ပေးကမ်း
တတ်တယ်။ ဖေးမတတ်တယ်။ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုတတ်တယ်။ ပြုပြင်တတ်
တယ်။ အဲ-မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆို၊ ပြုပြင်တတ်တာကို နာခံတတ်တယ်။
လေ့လာတတ်တယ်။ အစရှိသဖြင့် ဒီအကြောင်းအချက်တွေဆိုလို့ရှိရင်လည်းပဲ
ဒါလည်း ကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းတွေပေါ့လေ။ မကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊
နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းတွေဆိုရင်လည်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဖျက်စီးတတ်
တယ်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လိမ်လည်တတ်တယ်။ တစ်ယောက်ကို
တစ်ယောက် သတ်ဖြတ်တတ်တယ်။ အစရှိ သဖြင့် အဲ့ဒီလို မကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊
နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေ။ ဒါကို ကျုပ်တို့က အကျယ်တစ်ဝန်းအဖြစ်နဲ့ကတော့
မကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေက ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်း။

ကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးပိုင်းဆိုင်ရာတွေက ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်းလို့ သူတို့ ဖြစ်ကြပုံ၊ သူတို့ရဲ့ စီးသွားနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကလေးကို ကျုပ်တို့ တင်ပြရတယ်။

အထူးအားဖြင့် ဆိုလို့ရှိရင် ဒီမကောင်းတာ လုပ်လိုက်တဲ့အတွက် ဘာဖြစ်တုန်း။ ဒီမကောင်းတာဟာ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်မိတာတုန်း၊ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ချင်တာတုန်း။ အဲ ကောင်းတာလုပ်လိုက်တဲ့ အတွက်ရော ဘာဖြစ်တုန်း။ ဒီကောင်းတာဟာ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ချင်တာတုန်း။ ဒါကို ဘာဖြစ်လို့ ကောင်းတာ ခေါ်တာတုန်း။ ဒါလေးတွေ ကျုပ်တို့က ရှင်းပြရတယ်။ ပြောမယ်ဆိုရင် အဲ့ဒီလို ရှင်းပြလိုက်တော့ ရှင်းရတာကတော့ နည်းနည်း ခပ်ခက်ခက် ခပ်နက်နက်နဲ့ ရှင်းရတာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ခပ်ခက်ခက် ခက်နက်နက်ရှင်းရလို့မို့ သဘော တရား ရေးက အခက်ကြီး၊ အနက်ကြီးလားလို့ မေးတော့ သာမညပဲ။ ပြောမယ်ဆို ဒါ လူတိုင်း သိတဲ့ဟာပဲ။ လူတိုင်း သိနိုင်တဲ့ဟာပဲ။ လူတိုင်းလည်းပဲ သိနေကြ တဲ့ ဟာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျုပ်တို့က အဲ့ဒီ သဘောတရားကို သာမညသဘော တရားလို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။

သာမည သဘောတရားဆိုပေမယ့်လို့ လူတွေ သာမညဖြစ်အောင်က တော့ဖြင့် မနည်းရှင်းယူရတဲ့ပုံ ရှိပါတယ်။ သာမညဆိုတာ တကယ်ကတော့ ကျုပ်တို့ကလည်းပဲ အနက်ဖွင့်တယ်။ သာမညဆိုတာ ပမာဏပါပဲလို့။ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦးတူညီတဲ့ သဘောပဲလို့ ကိုယ်က ဒါရှိတယ်လို့ ပြောလို့ရှိရင် ကိုယ့်တစ် ယောက်တည်း ရှိတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ ဟိုသူအနေနဲ့ရောရှိရဲ့လား။တခြားသူအနေနဲ့ ရော ရှိရဲ့လား။ ကျန်တဲ့သူတွေအနေနဲ့ရောရှိရဲ့လား။ အာ . . ကိုယ်ကနေပြီး တော့ မရှိဘူးလို့ပြောလို့ရှိရင် ဟိုသူကလည်း မရှိဘူးလား။ တစ်ခြားသူကလည်း မရှိဘူးလား။ ဆိုလိုတာကတော့ ဒီ သာမညသဘောတရားကို သိပြီးတော့ ဒီ သာမညသဘောတရားရှိနေအောင် ကျင့်ဆောင်ပြီးတဲ့ သူကတော့ သူသိတဲ့ အသိမှန်လို့ရှိရင် ကျန်တဲ့သူတွေ သိတဲ့အသိနဲ့ အတူတူပဲလို့ ကျုပ်တို့က ဒီလို ပြောချင်တယ်။ အဲ့တော့လည်းပဲ တကယ်လည်းပဲ သာမညဖြစ်သွားတာပေါ့။

သူသိတာ သူတစ်ယောက်တည်း သိတာမဟုတ်ဘူး။ အကုန်လုံး သူသိတာအတိုင်း ရှင်းပြလိုက်လို့ရှိရင် အေး.. ဟုတ်သားဘဲ၊ ဒီလိုတော့ ဟုတ်တာပေါ့နဲ့ ဒီလိုမျိုးပြောရတဲ့ အဆင့်ရောက်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုလို့ရှိ ရင် သူ့ဟာက ဟုတ်နေတော့ သူသိသလို သူများတွေက သိတာကိုး။ အဲဒါ

ကြောင့်မို့လို့ လူတိုင်း သိနိုင်တဲ့အရာ၊ အတူအညီ သိနိုင်တဲ့ အရာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအရာကို သာမညလို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။ ဒါ- သာမညသဘောတရားမှာ ကျုပ်တို့ ဒါ ပြောနေတာပေါ့။

ဒါဖြင့် လူတိုင်းသိနိုင်တဲ့ ဟာကြီး၊ လူတိုင်း သိတဲ့ဟာကြီးနဲ့ ဘယ်နှယ့် လုပ် ပြောနေတာတုန်းဆိုရင် လူတွေက သိတော့မသိသေးဘူး။ သိတော့ မသိသေးဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ လူတွေကို သင်ပြလိုက်လို့ရှိရင် ဒါတော့ ဟုတ်တာပဲကွာလို့ သိလို့ ရတာ။ အော်. . သာမညဆိုလို့ လူတိုင်းလူတိုင်း သိပြီးသားဟာကို သာမညလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ လူတိုင်း လူတိုင်းကတော့ မသိရသေးဘူး။ မသိရသေးပေမယ့်လို့ သိအောင်ပြောပြ၊ သင်ပြလိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ တစ်ဖက်သူကနေပြီးတော့ အေး. . ဟုတ်သားပဲဆိုပြီးတော့ ဒါ-သိသွားတာ။ အဲ-အဲဒီတော့ သူလည်း ဒီတိုင်းတိုင်းပဲ သိတယ်။ ကိုယ်လည်း ဒီတိုင်းတိုင်းပဲ သိတယ်။ အတူတူသိလို့ ရတယ်။ အဲဒီလို အတူတူသိလို့ ရလို့မို့လို့ ဒီသဘောတရားကို သာမညသဘောတရားလို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။

အဲ-အဲဒီလိုနဲ့ ကျုပ်တို့ သာမညသဘောတရားကို တည်ဆောက်လာခဲ့တယ်။ ဒါ-ခင်ဗျားတို့ အကြမ်းဖျင်း အခုအမြည်းပေါ့. . ဒါ. . ကျုပ်တို့ ပြောလိုက်တာ။ အဲ-အဲဒီ သာမညသဘောတရားကို နောက်ဆုံးပိတ် နိဂုံးချုပ်ကလေးအဖြစ်နဲ့ ကျုပ်တို့ကလည်းပဲ အခန်း(၁၁)ခန်း မြောက်လောက်မှာ ဘာလေးလုပ်ပြတုန်းဆိုတော့ အဲဒီ သာမည သဘောတရားဟာလို့ ဆောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေနဲ့ ဆိုလို့ရှိရင် ဒါ-ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး လောက်ရှိတယ်ဗျာလို့ ကျုပ်တို့က ခွဲပြတယ်။ ဒီသာမညသဘောတရားကို သိသူဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးလည်း ရှိတယ်လို့။ နောက်သာမည သဘောတရားကို လေ့ကျင့်နေတဲ့သူ နည်းနည်း၊ နုနုနဲ့ ရင့်ရင့် ဆိုပြီးတော့ အဲဒီသူလည်း နှစ်ယောက်ရှိတယ်လို့။ အဲဒီ သာမညသဘောတရားရှိ သွားတဲ့ သူဆိုပြီးတော့လည်းပဲ နောက်ဆုံးပိတ်တစ်ယောက်ရှိတယ်လို့။ စုစုပေါင်း သာမည ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ရှိတယ်လို့. . လူ့လောကမှာ။ သာမညပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ရှိတယ်လို့။

သာမညသဘော တရား သိသူတွေက ဘယ်လိုတွေ နေသတုန်းလို့ဆိုတော့ သာမညသဘောတရား သိသူက အားလုံးလူတွေဟာ အတူတူပဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ဘယ်လို အတူတူလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် ဆိုးနေတဲ့သူ၊ ခိုးနေတဲ့သူရော၊

ကောင်းနေတဲ့သူ၊ မြတ်နေတဲ့ သူရော။ ကောင်းနေတဲ့သူ မြတ်နေတဲ့သူက လည်းပဲ တကယ်တော့ ကောင်းဖို့၊ မြတ်ဖို့ အခွင့်အခါသာတွေရပြီး သူလည်း ကောင်း မြတ်နေတယ်။ ခိုးဖို့ဆိုးဖို့ အခွင့်အခါသာတွေရနေရင် သူလည်း ခိုးမှာ ဆိုးမှာပဲ။ အဲ-ခိုးနေတဲ့သူ ဆိုးနေတဲ့သူကလည်းပဲ ခိုးဖို့၊ ဆိုးဖို့ အခွင့်အခါသာတွေရနေလို့ ခိုးဆိုးနေတယ်။ ကောင်းဖို့၊ မြတ်ဖို့အတွက် အခွင့်အခါသာရလို့ရှိရင် သူလည်းပဲ ကောင်းမှာ မြတ်မှာပဲ။ အဲဒီတော့ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အတူတူပဲ။ သူတို့ ပြုလုပ်တဲ့အတိုင်း သူတို့ဖြစ်ပွားနေတာ ဆိုပြီးတော့ လုံးလုံးဝ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ကောင်းကောင်း လက်ခံသွားတယ်။ သာမညတရားသိတဲ့ သူကပေါ့ဗျာ။ သာမညသဘော တရားသိတဲ့ ပထမ ပုဂ္ဂိုလ်ကပေါ့။ ကံကို ကောင်းကောင်းလက်ခံသွားတယ်။

ကံကိုကောင်းကောင်း လက်ခံလိုက်တော့ သိပ်ကြီးတစ်ခါတည်း ဘယ်သူမို့ ဘာဖြစ်တာ၊ ဘယ်သူမို့ ဘယ်လောက်လျော်တာ၊ ဘယ်သူမို့ ဘယ်လောက်တော်တာ မလာတော့ဘူး.. . အဲလိုဖြစ်တာတယ်။ လူတွေကို သာမညနဲ့မြင်တတ်သွားတယ်။ ထူးဆန်းတယ်ဆိုတာ သူ့အတွက် မရှိတော့ဘူး။ လောကကြီးမှာ လုံးဝကံပဲ လွှမ်းမိုးနေတာ ကံသာလျှင်လူတွေကို ခြယ်လှယ်နေတာလို့ဆိုတာကို ကောင်းကောင်းလက်ခံသွားတယ်။ သာမညသိသူက အဲဒီလိုလည်း လက်ခံသွားရော လူနဂိုတုန်းက မှားနေတဲ့ ဒီ-ဒဿနမှားတွေ အဘိဓမ္မာမှားတွေ သို့မဟုတ် အမြင်မှားတွေပေါ့လေ . . အဲဒါတွေလည်း ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်။

များသောအားဖြင့် လူဆိုတာ စိတ္တဇတွေကလည်းပဲ ဖြစ်ကြတာ။ စိတ္တဇဖြစ်အောင်ကလည်းပဲ။ ဒီလိုပဲ အမျိုးမျိုး ကိုယ်သိသလိုနဲ့ မသိတဲ့ သူကနေပြီးတော့ ရှေ့ကနေပြီး တုတ်ဆွဲတဲ့သဘောမျိုး ဆွဲသွားတော့ တစ်ခါတည်း ပါသွားနေကြတယ်။ စိတ္တဇတွေ ဝင်နေကြတဲ့ သူတွေက ရှိတယ်လေ။ ဘယ်လိုတွေ စိတ္တဇတွေ ဝင်နေတုန်းဆိုရင် ကိုယ့်ဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခတွေ၊ သုခတွေ ဆင်းရဲတွေ ချမ်းသာ။ အဲဒီ ဆင်းရဲ ချမ်းသာဟာတော့ဖြင့် ဒါ-တို့ နောက်ဘဝတုန်းက ပြုခဲ့တဲ့ဟာတွေပါပဲ။ နောက်ဘဝက ပြုခဲ့တဲ့အတိုင်း တို့. . ဒီမှာတော့ ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်နေတာ။ နောက်ဘဝမကောင်းခဲ့လို့ ဒီမှာနောက်ဘဝကောင်းခဲ့တဲ့ အတွက်မို့လို့ ချမ်းသာ သုက္ခတွေ ဖြစ်နေတာလို့ အဲဒီလိုမျိုးလည်း ကိုယ့်ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ် ဆင်းရဲနဲ့ ချမ်းသာကို အနက်ဖော်တတ်ကြတယ်။

တကယ်တော့ ဒါ-ဘာမှ မသိဘဲနဲ့. .။ သူဆိုလို့ရှိရင် နောက်ဘဝထား လို့ နောက်ဘဝရဲ့ ဒီဘက်နားက မွေးပြီးနောက်ပိုင်း ဒီဘက်ဘဝက အစပိုင်း ဟာတောင် တကယ်သိတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲ့ဒီအနေအထားရှိတယ်-ဒါ။ အဲ-အဲ့ဒီလိုမျိုး ဘာမှ တကယ်သိတာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ သူ့အနေနဲ့ သိသလိုလို လုပ်နေ တယ်ဆိုတော့ ဒါ-တော်တော် မှားတဲ့ဟာကြီးပဲ။ ဒါပေမယ့် မှားမှန်း မသိဘူး။ အဲ့ဒီလိုမျိုးများများ ပြောနိုင်တာ များများထင်နိုင်တာ၊ အဲ့ဒီလိုမျိုး များများ ထင်နိုင်တာကို သူကိုယ်သူ သိပ်တော်လှပြီ၊ သိပ်တတ်လှပြီနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကလည်း ကြီးရသေးတာ။ သူကတော့ ခုနက သာမညသဘောတရား မှာ သိသူအဖြစ်နဲ့ သူက ပထမသာမညပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့ အဲ့ဒါ ကွာသွားတယ်။ ဒီအမြင်မှားတွေကို သူကနေပြီးတော့ ဖယ်ရှားပစ်လိုက်တယ်။ ဒီ ကံကို ယုံသွားပြီ။ ကံကို ယုံသွားပြီဆိုတာဟာ သတ္တဝါတွေဟာ သူတို့ ပြုလုပ်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်တာဆိုတာကို ယုံသွားပြီ။

အဲ့ဒီလို ယုံသွားတဲ့အတွက် သူ့ဆင်းရဲနေတာလည်း သူပဲ ဟန်မကျလို့ဘဲ။ သူချမ်းသာနေတယ်ဆိုတာ သူပဲ ဟန်ကျလို့ပဲဆိုတာ သူက သိသွားပြီ။ အဲ့ဒီလို သိသွားတဲ့အတွက် ဟာ. . . တို့ နောက်ဘဝ တုန်းက ပြုခဲ့တဲ့ ကံပစ်ချတဲ့ အတိုင်းပဲလို့ နောက်ဘဝကံကို သူက လက်မခံတော့ဘူး။ အဲ့ဒီလို ဖြစ်သွားတယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုး အမြင်မှားတစ်ခုကို ဖယ်ရှားသလို သူ့အနေနဲ့ နောက်တစ်မျိုးလည်းပဲ သူက ဖယ်ရှားတယ်။ နောက်တစ်မျိုး လူတွေဟာ အ-တတ၊ န-တတ လူတွေက ခံယူတတ်ကြတယ်။ ဘယ်လို ခံယူသလဲလို့ ဆိုလို့ရှိရင် အမယ်. . . သစ်ပင်အောက်သွားရင် သစ်ပင်ကြီးကပဲ ဖမ်းစားတော့မလို့၊ မ-စ မလိုလို။ အား. . . အဲ့ဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ နတ်ဒေဝတာက ကိုယ့်ကိုယ် မ-စ မလိုလို ဖမ်းစား မလိုလို။ ဂြိုဟ်တွေ၊ ဓါတ်တွေ၊ နက္ခတ်တွေကပဲ ကိုယ့်ကို တစ်ခါတည်း ချီးမြှောက်မလိုလို၊ ရှုံ့ချ မလိုလိုပေါ့လေ. . . ထင်တတ်ကြတယ်။

ကိုယ့်ရောက်နေတဲ့ ဒုက္ခ သုက္ခကို အော်. . . ငါဟာ ဒုက္ခ သုက္ခရဲ့ တကယ်ဇာတ်လိုက်ပါလားလို့ဆိုတာကို မသိဘူးလေ။ မသိတော့ အဲ့ဒီ ဓါတ်တွေ တို့၊ နတ်တွေတို့၊ နက္ခတ်တွေတို့ ဆိုတဲ့ဟာတွေကို အစစတွေကို သူကနေပြီး တော့ အားကိုးတယ်။ အဲ့တော့ သူကတော့ အခုနတုန်းက ပထမသာမည ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒါတွေကတော့ ကွာသွားပြီ။ သူက ကွာသွားပြီ။

ဒါတောင် မကဘူး.. သူက။ ကိုယ့်ဖြစ်နေတဲ့ဟာကို ဘာကြောင့်ဖြစ်မှန်းမသိ
 ဘာမှ အသိ မရှိ ဗလချီးနန်းပေါ့လေ.. အဲ့ဒီလိုနေတဲ့သူကလည်း ရှိတတ်ပြန်
 သေးတယ်။ သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာပါကွာ.. နားကို မလည် နိုင်စရာပါနဲ့
 ဒီလိုမျိုးပြောတဲ့ သူတွေကလည်း ရှိသေး။ မဟုတ်ဘူး.. သူကတော့ဖြင့်။ ပထမ
 သာမည ပုဂ္ဂိုလ် ကတော့ ဟာ .. ငါ့ဖြစ်နေတာတော့ဖြင့် ငါပြုတဲ့အတိုင်း
 ဖြစ်နေတာ ငါ့စိတ်အတိုင်းဖြစ်နေတာ ငါ့စိတ်အတိုင်းဖြစ်နေတာ သူတ
 ကယ့်ကို သိသွားပြီ။

အဲ့ဒီလိုသိသွားတဲ့အတွက် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အလကား သူဖြစ်ချင်သလို
 ဖြစ်နေတာပါလို့ဆိုတဲ့ မသိနိုးနား အမှားကြီး အမြင်မှားကြီးလည်းပဲ ဖယ်ရှား
 တယ်။ ဟာ.. ဓါတ်တွေ၊ နတ်တွေ၊ နက္ခတ်တွေဆိုတာလည်း ဖယ်ရှားတယ်။
 ဟာ.. နောက်ဘဝဆိုတာပါပဲဆိုတာ ဝေလာဝေး.. တကယ်ကို ဖယ်ရှားသွား
 တယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုး သူ အမြင်မှားတွေ ဖယ်ရှားသွားတယ်လို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို
 ဒါ-ပထမ သာမညဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျုပ်တို့ အဲ့ဒီလိုမျိုးလေး ပြောထားတယ်။
 ဒါ-ခင်ဗျားတို့လည်းပဲ ဒါတွေကတော့ သိပ်သိနေပါတယ်။ ပထမ သာမညဖြစ်ပြီး
 သားသူတွေချည်းပဲလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ကျုပ်တို့ အဆိုအဆုံးမစကား
 တွေ နာကြားနေ တဲ့သူတွေ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအကြောင်းအရာတွေက ငါတို့
 အကြောင်းပြောနေတာလို့ ခင်ဗျားတို့ ထင်ကြမယ်လို့တောင် ယူဆပါတယ်။

အဲ့.. ဒုတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ကလေး တွေ
 လည်းပဲ ခွဲပြတယ်။ တကယ်တော့ ဒုတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ်က အထင်အရှား
 နည်းတယ်။ တတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ကြတော့လည်း အပြတ်အသားနည်းတယ်။
 ဘယ်လို တတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ် အပြတ်အသားနည်းတယ်လို့ဆိုရင် တတိယ
 သာမညပုဂ္ဂိုလ်က ဘာတွေကို သူက ပယ်သွား သလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် သူ့အနေနဲ့
 အလိုကြီးမှု၊ အမြတ်ကြီးမှုတွေကို သူကပယ်သွားတယ်။ ဒီ အလိုကြီးမှု၊ အမြတ်
 ကြီးမှုပိုင်းဆိုင်ရာတွေရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေကလည်း မပေါက်ကြတာဆို
 တော့ ဒါကလည်းပဲ တော်တော်ကို မသိတတ်ကြဘူး။ မသိတတ်တော့ ဒါလေး
 လည်းပဲ ရှင်းသွားအောင်ဆိုပြီးတော့ ကျုပ်တို့ တင်ပြခဲ့ပြီ။

တကယ်တော့ သူဟာ ပိုဆောင်းဆောင်း လုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်တဲ့ စား
 တာတို့၊ ဝတ်တာတို့လိုက စပြီးသကာလ မလုပ်တော့တာလို့ဆိုတဲ့ ဟာမျိုး

ပေါ့လေ။ ပိုပိုစောင်းစောင်း မလုပ်လို့မို့လို့ တကယ်လိုအပ်နေတာတော့ဖြင့် ဒီစားစရာတွေ ကလည်းပဲ အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေပဲ။ ဝတ်စရာတွေဆိုတာလည်း အာရုံ ကာမ ဂုဏ်တွေပဲလို့ သူက မသတ်မှတ်ဘူးလို့ အစရှိသဖြင့် ဒီ သာမည သဘောတရားတွေကို ဆောင်သွားကြတဲ့ ပထမပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်၊ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း ပြောပြတယ်။

စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်ကတော့ အထူးပဲ မထင်မြင်စရာတွေရှိတယ်။ အဲဒီ နေရာမှာ စတုတ္ထသာမညပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ တော်တော်လေးကိုပဲ ရှေးအခါ က စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပုံစာယ်လိုဟာလည်းလို့ မျှော်လင့်ထားတဲ့ မျှော်လင့်နေတာ နဲ့ မတူညီတဲ့ အဖြစ်ကလေးတွေ ပေါ်လွင်အောင်အထိပဲ ပြောထားခဲ့တယ်။ ဒါ-တကယ်တော့ ဒါလည်းပဲ ခင်ဗျားတို့ကို ဒီနေရာမှာ ပြောနေတာကတော့ ကျုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ခံစားဖူးလို့ပါပဲ။ ကျုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတိယ သာမညပုဂ္ဂိုလ်၊ စတုတ္ထသာမညပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒုတိယသာမညပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ခင် ပထမသာမည ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်လောက် ရောက်နေတဲ့ကာလတုန်းက ဒီ -စတုတ္ထ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲလို့။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သာမညဖြစ်နေပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုလို့ရှိရင် အင်း. . ငါဟာတော့ဖြင့် စတုတ္ထသာမညပုဂ္ဂိုလ်က ပန်းတိုင်ဆိုတော့ ဒီစတုတ္ထ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရင် ဘယ်လိုများနေ လိမ့်မလဲ စတုတ္ထသာမညပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် အောင် ငါဘာတွေ လုပ်ရမလဲ။ စတုတ္ထ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသွင်သဏ္ဌန်တွေ ဟာ ဘာတွေရှိမလဲဆိုတာတွေကို မှန်းကြည့်ကြမှာပဲ။ အဲ . . တကယ်လို့သာ ဒီသာမည သဘောတရား ကလေးသာ ဒါ-ဖတ်ရပြီး သွားရင်တော့ ဒါဟာတော့ ဖြင့် ပြတ်ပြတ်ကွင်းကွင်းသိသွားတဲ့အတွက် ကိုယ့်အနေနဲ့ ပိုပြီးတော့ အထောက် အကူတွေ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

အဲ့ဒါနဲ့မို့လို့ပဲ ဒီ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းလေးဆိုလည်း နည်းနည်းပဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံလေးပဲဖြစ်အောင် ပြောလိုက်တယ်။ သာမညစာတမ်းလေးကို ဒီ အခန်း(၁၁)ခန်းလောက်နဲ့ နောက်ထပ် ဝေါဟာရလေး ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ (၁၂)ခန်း လောက် ကျုပ်တို့ လုပ်လိုက်တယ်။ ဘယ်လောက် စေ့စပ်မလဲတော့ မသိဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘယ်လောက် သိပ်သည်းလဲ မသိပ်သည်းလဲလို့ ဆိုတာ တော့ တင်ပြ တတ်တဲ့ အရည်အချင်းအားလျော်စွာ ဒါဖြင့် ပွားရလိမ့်မယ်လို့

ထင်တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သဘောတရားကတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ မရှိသေးတဲ့ သဘောတရား လို့ပြောရင်ကောင်းလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုရင် ကမ္ဘာကလည်း တကယ်ကျတော့ တခြားတွေကို ရှာနေတာမဟုတ်ဘူးနော်။ ဒါပဲရှာ နေတာပဲ။ ဒါပဲဆိုတာ လူတွေ ဘယ်လိုငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း အေးအေး မြမြလေး နေရတာကိုပဲ ရှာနေတာပဲ။

အဲ့တော့ ဒီသဘောတရားဟာတော့ဖြင့် လူ ဘယ်လိုလေး အေးအေး ချမ်းချမ်းနေရတိုင်ရမလဲဆိုတဲ့ဟာကို လမ်းညွှန်တဲ့ သဘောတရားထဲမှာ ဘယ်သူ နဲ့မှ မတူသေးတဲ့ သိပ်လည်းပဲ ဆန်းဆန်းပြားပြားကြီး လူမမှီနိုင်လောက်အောင် လက်နေထက်နေတဲ့ သဘောတရားလည်း မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား အဖြစ်နဲ့ ဒါ ပေါ်လွင်လာမှာလို့ ကျုပ်တို့ပြောချင်တယ်။ ဒါ သီတင်းကျွတ်လောက်ဆိုရင် တော့ ဒီ သဘောတရားလေးတော့ တော်တော်ကောင်းပါတယ်လို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ဒါ-လွန်ခဲ့တဲ့ မေလ ပိုင်းတုန်းက ကျုပ်တို့ပြောခဲ့တဲ့ စကားလေး အဆက်ပေါ့ဗျာ . . သာမညသဘောတရားလေးပေါ့။

တကယ်ကျတော့ ဒါလေးကို အခု ဒီနေရာမှာ သိပ်ပြောဖို့ရယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပြီးသွားတာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစေချင်လို့ နည်းနည်း လည်း မြည်းစေချင်လို့ တစ်ဆင့်နဲ့ တစ်ဆင့် ပြောတယ်လို့ မှတ်ပါ။ ကျုပ်တို့ သတ်သတ်မှတ် မှတ်. . ဒါ-ခင်ဗျားတို့ကို ဒီကနေ့ စကားလေးတစ်ခုပြောမယ် ဆိုရင် ကံအကြောင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ပဲပြောချင်တယ်။ ကံအကြောင်းနဲ့ စပ်လျဉ်း လို့ပဲ ပြောချင်တယ်ဆိုတာ ဒီကံဟာ ကျုပ်တို့ဆိုရင်လည်း ကံပဲ ပြောနေတာပဲ။ ကံ ပဲပြောနေပေမယ့်လို့ ဒီ ကံကို သိပ်အသိနဲ့ကြသေးတယ်။ သိပ်လည်း အရှင်းနဲ့ကြသေးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုလိုရှိရင် ကျုပ်တို့က ကံနဲ့ ဒီချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲပေါ့ဗျာ၊ အဲဒါကို တစ်ခုတည်း ထားချင်တာ။ ထားချင်တာမဟုတ်ဘူး. . ကျုပ်တို့က ထားနေတာ။ ဒါလေးကို ကျုပ်တို့ရဲ့ ဒီ သာဝကတွေဟာ တကယ်များ သူ. . ထက်မြက်လောက်အထိ ပြီးသွားအောင်များ ရှိရဲ့လားလို့ဆိုတာကို ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်း ဒါထင်တယ်။

တကယ်ကတော့ ကျုပ်တို့ကတော့ ကျုပ်တို့မြင်ရမှာက ဘယ်လို မြင်ရ မှာတုန်းဆို ကံနဲ့ ခြားနားတာကို တစ်ထပ်တည်းထားတယ်လို့ မြင်ကြပါ။ ကံမ ကောင်းတာကို ကျုပ်တို့ကတော့ ဆင်းရဲတာပဲ။ ကံကောင်းတာ ချမ်းသာ

တာပဲ. . အဲ့ဒီလောက်ထိပဲ။ ဆိုလိုတာကတော့ ကံကောင်းကြီးက အကြောင်း၊ ဆင်းရဲကြီးက အကျိုး၊ အဲ့ဒီလိုမျိုးကို လုပ်မနေနဲ့ဗျာ။ ကံဆိုးဆိုရင် ဆင်းရဲ၊ ကံကောင်းဆိုရင် ချမ်းသာ။ ဆိုလိုတာကတော့ တစ်ဆင့် တွေးနေရမှာ ဆိုးလို့ ပါ။ အဲ့တော့ ဆင်းရဲလို့ ပြောလိုက်ရင်တော့ အဲ့ဒါ ကံဆိုးပဲလို့ တစ်ချက်တည်း ပြောချင်တယ်။ ချမ်းသာလို့ဆိုလိုက်လို့ရှိရင် အဲ့ဒါတော့ ကံကောင်းပဲလို့ဆိုတာ ကို တစ်ချက်တည်းပြောတယ်လို့ မှတ်ပါ။

ကျုပ်တို့က ဘာယူနေတာပါလိမ့်။ ကျုပ်တို့ ဘာတွေ့နေတာပါလိမ့်။ ကျုပ်တို့ ဘာပြောနေတာပါလိမ့်မယ်ဆိုတာကို အရှည်ကြီး စကားလုံးတွေနဲ့ တွေးမနေ ကြရပါစေနဲ့။ အဆိုဆိုရင် ဆင်းရဲတယ်ပြောတာပဲ။ဆင်းရဲတယ် ဆိုလို့ ရှိရင် သူ့အနေနဲ့ ကံဆိုးပဲ။ ကံကောင်းဆိုတာဟာ ချမ်းသာကို ပြောတာပဲဒါ။ အဲ့တော့ ချမ်းသာနဲ့ ကံကောင်း၊ ဆင်းရဲနဲ့ ကံဆိုး အတူတူလို့ ဒီလိုပြောချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကံဆိုးလို့ဆိုတဲ့ဟာက တစ်ခြား၊ ဆင်းရဲကတစ်ခြား အဲ့လိုဖြစ်နေမှာ စိုးရိမ် လို့ပါပဲ။ အော်. . ဒီစကား ဘာဖြစ်လို့ ပေါ်လွင်နေတဲ့ ဟာကို ဒီလောက်ကြီး ဖိနှိပ်ပြီးပြောနေရတာလဲလို့ ဆိုလို့ရှိရင် အော်. . ဆင်းရဲတွေက အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ဆင်းရဲတွေ အမျိုးမျိုးရှိတာက ဥတုပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲလည်းရှိတယ်။ အာဟာရပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲလည်း ရှိတယ်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲ လည်းရှိတယ်။ ဒါ-ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျန်တဲ့ ဒီပရောဂအမျိုးမျိုးတွေ ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲလည်းရှိတယ်။ ဆင်းရဲတွေကို ဆင်းရဲလို့ အသိအမှတ် မပြု စေချင်လို့ပါပဲ။

အဲ့ဒီဆင်းရဲတွေဟာ ရှိပါတယ်။ ရှိပေမယ့် အဲ့ဒီ ဆင်းရဲတွေကို ဆင်းရဲလို့ ကျုပ်တို့က အသိအမှတ် မပြုစေချင်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အကျင့်သိက္ခာကို ရှာဖွေသုံးနေကြတဲ့ နေရာမှာတော့ ဒီ-ဥတုပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲ အာဟာရပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆင်းရဲတွေကို ဆင်းရဲလို့ အသိအမှတ်မပြုစေချင်ဘူး။ အဲ့ဒါတွေကလည်း ဆင်းရဲလို့ အသိအမှတ်ပြုမိနေမှာစိုးတယ်။ အဲ့ဒါတွေကို ဆင်းရဲလို့ အသိအမှတ်ပြုလိုက်လို့ရှိရင် မျက်စိကြီးကို လည်တော့တာဗျာ . . တရားရှာလို့ မရတော့ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ ကိုယ့်ကျင့်တရား ရှာလို့ မရတော့ဘူး ဖြစ်သွားမှာ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခင်ဗျားတို့ ကိုယ့်ကျင့်တရားရှာတဲ့ အခါမှာ အထောက်အကူဖြစ်စေချင်လို့ ကံဆိုးဆိုးရင် ဆင်းရဲ၊ ကံကောင်းဆိုးရင်

ချမ်းသာ၊ ကျုပ်တို့ အဲ့ဒီလောက်ထိ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောပါတယ်လို့ ဒါ-
ခင်ဗျားတို့က ကျုပ်တို့ရဲ့ အာဘော်ကို အဲ့ဒီလို သိထားကြစေချင်ပါတယ်။

ကံကောင်းနဲ့ ချမ်းသာကို အတူတူ၊ ကံဆိုးနဲ့ ဆင်းရဲကို အတူတူ။
အဲ့ဒီလို ပြောတယ်လို့ပေါ့။ အဲ့ဒီ စကားလုံးလေးကို သေသေချာချာ မှတ်ထား
လိုက်လို့ရှိရင် ဘာမှားတုန်းဆိုတော့ ဟာ. . ဆင်းရဲဆိုတာ ငါတို့မဟုတ်ဘဲနဲ့
ဆင်းရဲဆို ဆင်းရဲလို့ အသိအမှတ်မပြုဘူး။ ဟာ. . ဒါ-ဖြစ်သွားရလိမ့်မယ်။
ဥပမာ နေပူထဲသွားလို့ နေပူတယ်။ ဆင်းရဲမှာတော့ ဟာ. . အဲ့လိုမဟုတ်ဘဲနဲ့
မိုးရေထဲသွားလို့မို့လို့ ချမ်းတယ်ဆင်းရဲမှာပေါ့။ အဲ့ဒီ ဆင်းရဲကို ဆင်းရဲမဟုတ်ဘူး
လို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ တစ်စုံတစ်ခု လေးလေးပင်ပင် မ-ရလို့ ဆင်းရဲ
တယ်။ ဟာ. . ပေါ့ပေါ့ပါးပါးကို မ-ရ သယ်ရလို့ ချမ်းသာတယ်။ အဲ့ဒီ ဆင်းရဲတို့
ချမ်းသာတို့ကို အသိအမှတ်မပြုဘူးလို့ ဒီလိုပြောချင်တယ်။ အကျင့်သိက္ခာပိုင်း
ဆိုင်ရာမှာ ကျုပ်တို့ အသိအမှတ်မပြုဘူး။ အဲ့ဒါတွေကို သွားသွားပြီး လူတွေက
အသိအမှတ်ပြုတယ်။

ဥပမာ. . ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေ ချမ်းသာတယ် . . ချမ်းသာ။ ပစ္စည်း ဥစ္စာ
တွေ ရှားပါးတယ်. . ဆင်းရဲ။ အဲ့ဒီလိုကို လူတွေ အသိအမှတ်တွေ ပြုတတ်ကြ
တယ်။ ကျုပ်တို့ အဲ့ဒါတွေ အသိအမှတ်မပြုဘူးလို့ ပြောချင်တယ်။ ကံဆိုးဆိုရင်
ဆင်းရဲ၊ ကံကောင်းဆိုရင် ချမ်းသာ၊ အဲ့လိုသာလျှင် ကျုပ်တို့ အသိအမှတ်ပြု
တယ်လို့ဆိုတာကို သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကလေး သိကြပေးစေချင်ပါတယ်။
ဘာဖြစ်လို့တုန်းလို့ဆိုလို့ရှိရင် ဒီ-ကံဆိုပြီးတော့ အရာမှာလည်းပဲ ဒီကံဆိုးကို
မဖြစ်စေတဲ့ အဆိုးတွေ၊ ကံကောင်းကို မဖြစ်စေတဲ့အကောင်းတွေပေါ့ဗျာ. .
အဲ့ဒါတွေက တကယ်ကံလည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ ရှိနေတတ်တယ်။ အဲ့ဒီရှိနေတာ
တွေကလည်း ဝါးစရာတွေ လိုလိုဖြစ်နေတယ်။

ဥပမာ ကျုပ်တို့ဆိုလို့ရှိရင် အခုခေတ်မှာ ကြိုးခွေကလေးတွေ ဒီကံ
ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ ကြိုးခွေကလေးတွေ ထွက်နေတာကို ကြားရတယ်။ ကံပိုင်း
ဆိုင်ရာ စာလေးတွေလည်းပဲ အခုနေမှာပြောလာကြတာလဲ နည်းနည်းပါးပါး
ကြားရ တယ်။ တကယ်တော့ သူတို့ကံတွေကို ပြောကြတယ်။ ဒီ-သူတို့လည်းပဲ
ရှေ့တွေ၊ နောက်တွေကို စကားပြောတာတွေကလည်းပဲ တရားတွေကလည်း
အမျိုးမျိုး တစ်ခါတည်း ဒီ. . ထေရဝါဒဆရာတော်၊ သမားတော်များကနေပြီး

တော့ သုတ် သင်ကြနဲ့ ဆိုတော့ တရားကို ဘယ်လိုပြောရမယ်များ မသိဖြစ်လာ ကြသလား မသိဘူး။ ကံကို တော်တော်ပြောလာကြတယ်။ ဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ် တွေအနေနဲ့ ပြောနေကြတာ ကြားနေရတယ်။

အဲ့ဒီတော့ သူတို့ကံကို တော်တော်လေး စကားပြောလာကြတယ်။ ကံ စကားပြောတဲ့အခါမှာ ကံတွေ အသိနည်းနေတယ်။ ကံကို နာမ ပစ္စည်းဆိုပြီး သကာလ သဒ္ဒါရေးနဲ့ ဓာတ်ခွဲပြီး ပြုလုပ်ခြင်းဟာကံ အဲ့ဒီ လိုမျိုးလုပ်သွားတယ်။ ပြုလုပ်တာတွေဟာ ကံတွေပဲဆိုပြီးတော့ လုပ်သွားတယ်။ ပြုလုပ်တာတွေဟာ ကံတွေပဲဆိုပြီးတော့ လုပ်သွားလိုက်တော့ ပြုလုပ်တာတိုင်း ကံလားလို့ ကျုပ်တို့က မေးချင်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ပြုလုပ်တာတိုင်း ကံလုပ်။ ဥပမာတစ်ခု လယ်ထဲ မှာ စပါးတွေ ရိတ်နေတယ်။ ကောက်တွေ စိုက်နေတယ်။ ကောက်ရိတ်တာ ပြုလုပ်တာပဲ။ ကောက်စိုက်တာ ပြုလုပ်တာပဲ။ ဒါ-ကံလား။ ဟာ . . မြေတူး သမားတွေဟာ မြေကြီးတွေကို တူးနေတယ်။ ဟာ . . အပ်ချုပ် သမားတွေဟာ အဝတ်တွေကို ချုပ်နေတယ်။ ဈေးသည်တွေဟာ ဈေးတွေကို ရောင်းနေတယ်။ အဲ့ဒါတွေဟာ ကံလား ကျုပ်တို့ ကပြောချင်တယ်။

အဲ-ဆိုလိုတာကတော့ ပြုလုပ်တာတိုင်း ကံဆိုလားဆိုရင် အဲ့ဒါတွေ လည်း ကံဖြစ်ရမလို့ ဖြစ်လာပြီ။ အလုပ်ကို ကံလို့ဆိုတာကို ခေတ်စားလာပြီ။ ဒါက နည်းနည်း ပညာရှင်တစ်ချို့လည်း ပြောလာပြီ။ တော်တော်များများ ပညာ ရှင် မဟုတ်တဲ့ သူတွေလည်းပဲ နောက်ကနေပြီးတော့ ဒါလေးကို ပြောလာကြ တယ်။ တကယ့်ခေတ်မီတဲ့ သူတွေက ရှေးကံ၊ နောက်ကံတွေကိုတော့ လက်မခံ ချင်တော့ သလိုဖြစ်လာတယ်။ ရှေးကံ၊ နောက်ကံတွေ လက်မခံချင်တော့ပေမယ့် တကယ့် ကံအစစ်ကျတော့ မကောက်တတ်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ အလုပ်ဟာ ကံပဲ ဆိုပြီးတော့ တစ်ခါတည်း အလုပ်ကောင်းရင် ကံကောင်းတာပဲ။ အလုပ်မ ကောင်းရင် ကံမကောင်းတာပဲလို့ အဲ့ဒီလိုမျိုးဖြစ်လာတယ်။

အဲ့တော့ တကယ်တမ်း အလုပ်ကောင်းပေမယ့်လို့ မဟုတ်တာတွေ ဖြစ်တာတွေလည်း ရှိရင် ရှိဦးမှာပဲ။ အော်. . အလုပ်ကောင်းတဲ့အတိုင်းပေါ့ဗျာ။ အလုပ်ကောင်းရဲ့သားနဲ့ အလုပ်မကောင်းတဲ့ အတိုင်း အကျိုးပေးတာလည်း ရှိရင် ရှိဦးမှာပဲ။ အလုပ်က မကောင်းပေမယ့်လို့လည်း ကံကောင်းတာရှိရင် ရှိမှာပဲ။ အဲ့ဒီအခါကျတော့ ဒါ-ဘာဖြစ်တုန်းဆို ဥတုတို့ အာဟာရတို့ကို လှည့်ချ

တတ်တယ်။ တကယ်ကတော့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ အကြောင်းတရားလေးပါ ပေါင်းစုံမှဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ အကြောင်းတရားလေးပါး ပေါင်းစုံရင် လည်း ပေါင်းစုံမယ်။ ပေါင်းစုံချင်မှလည်း ပေါင်းစုံမယ်။ အကြောင်းတရား တစ်ပါးထဲနဲ့လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ အကြောင်းတရားနှစ်ပါးနဲ့လည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်မယ်။ သုံးပါးပေါင်းပြီးတော့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ လေးပါးလုံး ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ တစ်ပါးတည်းစီလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။

ဥပမာ . . လူတစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်တယ်။ လူတစ်ယောက် ဒုက္ခ ရောက်တယ် ဆိုတာ ကံရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဥတုရယ်၊ အာဟာရရယ်၊ ပယောဂရယ် နဲ့ အစစအကြောင်းတရားတွေ ပေါင်းစုံမှပဲ ဒုက္ခရောက်တယ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ကံကွာ ဒုက္ခပါပဲ။ အဲ့ဒီတော့ ဟာ. . လူတစ်ယောက် ချမ်းသာသုခရတယ်လို့ ဆိုတာလည်း ကံရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဥတုရယ်၊ အာဟာရရယ် အားလုံးပေါင်း ပေါင်းစုံညီညွတ်မှ ချမ်းသာသုခရမယ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်ကတော့ ကံ ကောင်းရင် ချမ်းသာမှာပဲလို့ ဒီလိုမျိုးပြောချင်တယ်။

ဟာ. . ကံရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဥတုရယ်၊ အာဟာရရယ်ကောင်းမှ ချမ်း သာမယ်လို့ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကို ကျုပ်တို့ ကြိုးခွေလေး တစ်ခွေနား ထောင်ရတယ်။ အဲ့ဒီ ကြိုးခွေ လေးတစ်ခွေမှာဆိုရင် အဲ့ဒီ သဘောတရားနဲ့ ကြိုးခွေလေး။ ဒါ. . ကျုပ်တို့တွေ့ရတယ်။ သူတို့ ကံကောင်းနေပေမယ်လို့လည်း ဥတုက မပြည့်စုံလို့ရှိရင်လည်းပဲ အကျိုးမများဘူးကွ။ အာဟာရက မပြည့် စုံရင် လည်း အကျိုးမများဘူးကွလို့ ဒီလိုစကားမျိုး ပြောတာကို ကျုပ်တို့ နားထောင်ရ တယ်။ တကယ်ကျတော့ ကိုယ်သာ ကံကောင်းပါစေ။ ဘယ်ဥတုတွေ၊ ဘယ် အာဟာရတွေ မလိုပါဘူး။

ဆိုလိုတာကတော့ ကျုပ်တို့က တကယ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဘာသာဆိုတော့ တကယ့် ကံလည်း မြင်နေတာဆိုတော့ တကယ်သာ ကျုပ်တို့က ကံကောင်း . . ဘယ်သူကမှလာပြီး ကျုပ်တို့ကို ဒုက္ခမပေးနိုင်ဘူး။ ဘယ်အာဟာရကမှ၊ ဘယ်စိတ်ကမှ ကျုပ်တို့လာပြီး မပေးနိုင်ဘူး။ အဲ့ဒီပေးတဲ့ ဒုက္ခကလည်းပဲ စိတ်က ပေးတဲ့ ဒုက္ခပဲ ဖြစ်ရမယ်။ စိတ်ကပေးတဲ့ ဒုက္ခက စိတ်သက်တမ်းလေး ကုန်သည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ထဲ ပျောက်ဆုံးရမယ်။ ဥတုကပေးတဲ့ ဒုက္ခ ဆိုရင်လည်း ဥတု သက်တမ်းလေး ကုန်ပြီဆို ပျောက်ဆုံးရမယ်။ အာဟာရက

ပေးတဲ့ ဒုက္ခဆိုရင်လည်းပဲ အာဟာရသက်တမ်းလေး ကုန်သည်နှင့် အဲဒီ ဒုက္ခပျောက်ဆုံးရမယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီဒုက္ခကိုတော့ဖြင့် ဒုက္ခလို့တောင် ကျုပ်တို့က မပြောဘူး။

အလေးအပင်ကြီး မ-တယ်ဆို အလေးအပင်ကြီး မ-တုန်းဒုက္ခဖြစ်မှာ ပေါ့။ အခြားမတည့်တာ စားမိတယ်ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီ မတည့်တာလေး ပျောက် မသွားခင် လေး ဒုက္ခရောက်မှာပေါ့။ အဲ့တော့ ဒါဟာ တကယ်တမ်း ကိုယ့်ကိုယ် အတိုးကြီးချပြီးသကာလ အဆိုးတွေ လည်နေသေးတဲ့ဟာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဒါကို ထည့်ပြီး ကျုပ်တို့က ပြောလည်း မနေပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကံကောင်းယုံနဲ့ မပြီးသေးဘူးလို့ဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုးရောက်သွားမှာ စိုးတယ်။ အခုခေတ် ကြိုးခွေ ကလေးတွေက ကံကောင်းယုံနဲ့ မပြီးသေးဘူးလို့ဆိုတာ ပြောနေသံတွေ ကျုပ်တို့ ကြားရတယ်။ ဥတုကလည်း ပြည့်စုံဦးမှာကွ။ အာဟာရကလည်း ပြည့်စုံဦးမှာ ကွနဲ့။ အဲဒီတော့ လူဟာ အကုန်လုံးကို ဘက်စုံ တော်ရမလိုဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခါ တည်း ဗေဒင်လည်းပဲ တတ်ရမလိုဖြစ်နေတယ်။ ဆေးဝါးလည်း တတ်ရမလိုကို ဖြစ်နေတယ်။

အော်. . ကျုပ်တို့က ဒီလိုမဆိုလိုဘူး. . ဒါ-ကံပဲ။ ကျုပ်တို့ကတော့ ဒုက္ခ လက်သည်တရားခံက. . ကံ။ ဒုက္ခနဲ့ ကံဟာ အတူတူပဲ။ ဟာ. . သုခဆိုလို့ရှိရင် သုခနဲ့ ကောင်းတဲ့ကံဟာ အတူတူပဲ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ကံဆိုးနဲ့ ဒုက္ခ၊ ကံကောင်းနဲ့ သုခ အဲဒါဟာ အတူတူလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ အဲ့တော့ ကံကို ကျုပ်တို့ ပြောတဲ့အခါမှာ သူတို့ ဘာဖြစ်လို့ ကျုပ်တို့နဲ့ မတူမညီ. . ဥတုတို့ အဟာရတို့ဆိုတာ လိုသေးတယ်ကွ။ ကံကောင်းနဲ့လည်း မပြီးသေးဘူးလို့ ဘာဖြစ်လို့ ပြောရ သလဲဆို တကယ်ကံမမြင်လို့လို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။

သူတို့ ဘယ်လို ကံကို မြင်ပြထားသလဲ။ အလုပ်ဟာ ကံပဲကွာလို့ ဒီလိုမြင်တယ်။ မြေကြီးတူးတဲ့သူတွေက မြေကြီးတူးတာ အလုပ်ပဲ။ လယ်ရိတ် တဲ့သူတွေဟာ လယ်ရိတ်တာ အလုပ်ပဲ. . ကံပဲ။ လယ်စိုက်တဲ့သူတွေက လယ်စိုက်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ ကံပဲ လို့ ဒီလိုမျိုးပြောချင်တယ်။ ဟုတ်တာပေါ့. . လယ်စိုက်တဲ့သူတွေ ရေမရလို့ရှိရင် စိုက်ရမှာမှ မဟုတ်ဘဲ။ လယ်ရိတ်တဲ့ သူတွေ ကလည်း အဲဒီလိုပဲ ရေတွေဝင်နေတာတို့ ဘာလုပ်တယ်တို့ဆို သူတို့က ရိတ်ရမှာ မှ မဟုတ်တာဆိုတော့ အဲ့တော့. . ဥတုတို့၊ ဘာတို့ဆိုတာ

လိုသေးတယ်လိုဆိုတာ ပြောမိမှာပဲ။ ဒါဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို ကံမမြင်လို့-လို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင် တယ်။ အဲ့တော့ ဘာဖြစ်သလဲ။ ကံကောင်းနေရဲ့သားနဲ့ ဒုက္ခဖြစ်နေတာနဲ့ သွားကြုံတဲ့အခါကျတော့ ပြဿနာက တိုးရော . . အဖြေက မထွက်တော့ဘူး။ ကံဆိုးရဲ့ သားနဲ့ ဒုက္ခက မရောက်တဲ့အခါနဲ့ သွားကြုံတဲ့ အခါကျတော့လည်းပဲ ဟော . . အဖြေမထွက်တော့ဘူး။ အဖြေထုတ်လို့ မရ တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲ့ဒီကံဟာတော့ဖြင့် ဒါကျုပ်တို့ဆိုလိုတဲ့ ကံမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောချင်တယ်။

အလုပ်ဟာ ကံလို့ဆိုတဲ့ ခေတ်စားနေတဲ့ဟာကိုလည်း ကျုပ်တို့ ကျောခိုင်းကြရအောင်လို့ ကျုပ်တို့က ပြောတာ။ အလုပ်တိုင်း ကံမဟုတ်ဘူးလို့ ကျုပ်တို့ ပြောချင်တယ်။ မြေကြီးကို တူးတယ် . . အလုပ်လုပ်တာပဲ . . ကံမဟုတ် ဘူး။ ဟာ . . သစ်ပင်ကို ခုတ်တယ် . . အလုပ်လုပ်တာပဲ . . ကံမဟုတ်ဘူး ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ဒါတွေကို ကျုပ်တို့က ကံမပြောဘူး။ ကျုပ်တို့က ဒါဖြင့် ဘာပြောမှာတုန်းဆိုရင် ကျုပ်တို့ရဲ့ စိတ်စေတနာကို ကံပြောမယ်။ ကျုပ် တို့ လက်ကလုပ်တယ်။ လက်က လုပ်တဲ့အခါမှာ စိတ်စေတနာ မပါဘဲနဲ့ လုပ် တယ်လို့ဆိုရင် အဲ့ဒါ ကံမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ ပါးစပ်က ပြောတယ်။ ကျုပ်တို့ စိတ်စေတနာမပါဘဲနဲ့ ပြောတယ်လို့ဆိုလို့ရှိရင် အဲ့ဒါ ကံမဟုတ်ဘူး။ နောက် ဆုံးဘိတ် ကျုပ်တို့ စိတ်က ကြံစည်တယ်။ အဲ့ဒီ ကြံစည်တာမှာတောင်မှ စေတနာ မပါဘဲနဲ့ ကြံစည်တာဆိုလို့ရှိရင် အဲ့ဒါ ကံမဟုတ်ဘူး။ မနေကံမဟုတ်ဘူးလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ အဲ့တော့ ကြံတာတိုင်းလည်း ကံမဟုတ်ဘူး။ ပြောတာတိုင်းလည်း ကံမဟုတ်ဘူး။ လုပ်တာတိုင်းလည်းပဲ ကံမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုပြောချင်တယ်။

အဲ့တော့ ကံကို ကျုပ်တို့က ပီစေချင်တယ်လို့ဆိုတာပေါ့ဗျာ။ ဘာဖြစ် လို့တုန်းဆိုရင် ပြောတာတိုင်းကို ကံ။ လုပ်တာတိုင်းကို ကံ။ ကြံတာတိုင်းကို ကံ ဆိုလို့ရှိရင် ကျုပ်တို့ဟာ တကယ်တမ်း စိတ်ဓာတ်တက်ကြွမှု မပါဘဲနဲ့လုပ်တာ တွေလည်း ရှိသေးတယ်။ တကယ်တမ်း စိတ်မပါဘဲနဲ့ . . ဆိုကြပါစို့ ကိုယ်ကနေ ပြီးတော့ တစ်စုံတစ်ခုလုပ်နေတယ်။ လုပ်နေတဲ့ အခါမှ ဒုတ်နဲ့ ဒက်နဲ့ တစ်ခါ တည်း ရှေ့ကြည့်လုပ်နေတဲ့အခါမှာ နောက်ကလူကို သွားထိခိုက်။ ထိခိုက်ပါစေ လို့ ကျုပ်တို့က စေတနာမှ ပါတာမဟုတ်တော့လည်း ဟိုတစ်ဖက်ကလည်းပဲ

သိပါတယ်။ ထိခိုက်တာဟာ သူ့နာချင် နာမယ်။ နာတဲ့အခါမှာ တကယ် သူ့ကို နာတာလောက်မျိုး ကိုယ်ကနေ တမင်ထိခိုက်အောင်လုပ်တာနဲ့၊ တမင်ထိခိုက်အောင် လုပ်တာမဟုတ်ဘဲနဲ့ မတော်တဆ နာကျင်ရတာဆို သူ့အနေနဲ့ ခံစား ချက်ခြင်းကလည်း တစ်မျိုးပါပဲ။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ တုန့်ပြန်မှု ချင်းကလည်း တစ်မျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ ကံဆိုတာဟာ စေတနာပါမှ စေတနာကိုလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။

အဲ-ခုနတုန်းက တစ်ချက်ကျုပ်တို့ ပြောခဲ့ပါတယ်နော်။ အဲဒီ တစ်ချက် က ဘာလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် ကျုပ်တို့ရဲ့ ဒုက္ခကလည်းပဲ ကံပဲ။ ဒုက္ခ လွတ် တယ်ဆိုတဲ့ ငြိမ်းချမ်းတယ်ဆိုတာလည်း ကံပဲလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ နှစ်ခု မပြောဘူး နော်။ ကံနဲ့ ဒုက္ခနဲ့ကို အတူတူ၊ ငြိမ်းချမ်းတာနဲ့ ကံနဲ့ကလည်း အတူတူလို့ ဒါကို ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ အခုနောက်ထပ်တစ်ခု ကလေးပြောတာကတော့ ကံဆိုတာ လုပ်တာတိုင်း ကံပြောတာမဟုတ်ဘူးလို့။ ဒါလေးကို အခုခေတ်မှာ အားလုံးလိုလို တိုးတက်ပါတယ်ဆိုနေကြတဲ့သူတွေ သိတဲ့အဆင့်ကလေး ဒါလေး ခင်ဗျားတို့ လမ်းခွဲကြနော်။ တိုးတက်ပါတယ်လို့ ဆိုတဲ့သူတွေရဲ့ ခေါင်း ပေါ်ကို တက်ရပ်တဲ့ အဆင့်လောက်ထိ ခင်ဗျားတို့က မြင့်မြတ်ကြလို့။

ကံအယူအဆမှာ သာမန်လူတွေကတော့ ကံဆိုတာ နောက်ဘဝက ပါလာတဲ့ဟာလို့ ဒီလိုယူကြတယ်။ နည်းနည်း တိုးတက်ပါတယ်လို့ဆိုတဲ့ သူက တောင်မှ နောက်ဘဝ မလာနဲ့ကွာ။ ငါတို့ပြုလုပ်တာ ငါတို့ကံပဲလို့ ပြောလာ တယ်။ ငါတို့ လယ်ရိတ်တယ် ငါတို့ကံပဲ။ ငါတို့ လယ်စိုက်တယ် ငါတို့ကံပဲလို့ ပြောကြတယ်။ ဒါ-တိုးတက်တဲ့ သူတွေပေါ့ဗျာ။ ကျုပ်တို့က အတိုးတက်ဆုံးလို့ ဆိုတဲ့ အမတေကျတဲ့ သဘောတရား။ နောက်ထပ်ပြင် စရာမရှိတဲ့ သဘော တရားကို ကိုင်ဆောင်တဲ့ ဒီသာမညပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ကံဆိုတာ ငါတို့ရဲ့ စိတ်ထားကွ၊ တို့ စေတနာပဲဟေ့။ အဲဒါလေးထိ ယူပေးကြပါ လို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။

ကံဆိုတာဟာ စေတနာပဲ။ ကံဆိုတာ စေတနာပဲလို့ဆိုတာ သာမန် စေတနာ ထားရမယ့်ဟာတွေ မဟုတ်တဲ့ဟာတွေ သို့မဟုတ် ကံမပါဘဲနဲ့ ပြုလုပ် မှုတွေ၊ ပြောဆိုမှုတွေ၊ စိတ်ထားမှုတွေ၊ ဒါတွေ ကြောင့်ဖြစ်တာဆိုရင်တော့ ကံကြောင့် ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါတွေကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရင်

လည်းပဲ ကံကြောင့်ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်က စေတနာမှ မပါဘဲနဲ့ ကိုယ်လုပ်လိုက်တဲ့အတွက် ဒုက္ခဖြစ်တယ်ဆိုရင် ကံကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ကစေတနာ မပါဘဲနဲ့ ကိုယ်ပြောလိုက်တာ ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ကြံ လိုက်တာကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ အဲ့ဒါ ကံကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျုပ် တို့က ပြောချင်တယ်။

အဲ. . တကယ်လို့ ချမ်းသာသုခကို ကိုယ်စေတနာ မပါဘဲနဲ့ ကိုယ်ပြော လိုက်တာ၊ ကိုယ်ပြုလိုက်တာ၊ ကိုယ်ကြံလိုက်တာ။ ကိုယ်ကတော့ စေတနာ မပါဘူး။ စေတနာမပါဘဲနဲ့ ပြုလုပ်လိုက်တဲ့ အမှု၊ ပြောဆိုလိုက်တဲ့ အမှု၊ ကြံ စည်လိုက်တဲ့ အမှု၊ အဲ့ဒီအမှုကြောင့် ချမ်းသာ၊ သုခဖြစ်သေးတယ်ဆိုရင် လည်း အဲ့ဒီ ချမ်းသာ၊ သုခလည်း ကံနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ကံချမ်းသာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလိုမျိုး ပြောချင်တယ်။ ဒါ-ကျုပ်တို့တောင်မှလည်း ဒီသာမညသဘောတရား ရပြီး တော်တော်များများအထိ ဖြစ်ရပ်လေးတွေ တစ်ခုဖြစ်လို့ရှိရင် ကံများ ကောင်း မှ ကောင်းဦးပလေကွာနဲ့၊ ကံနဲ့လည်းပဲ တကယ်မဆိုင်ဘဲနဲ့ တစ်ခါတစ်ခါ ညည်းမိသွားတတ်သေးတယ်။ ခင်ဗျားတို့လည်းပဲ သာမညအပေါ်မှာ ဒါ- တကယ်တမ်း အခြေကျကျကြီး အဆုံးထိ၊ ပိုင်းခြားထိ ၊ ခင်ဗျားတို့ မရကြ သေးတာ ဆိုတော့ ဒီသဘောတွေလည်း ရှိ-ရှိနေမှာပဲ။ တကယ်ကံကြောင့် မဟုတ်တဲ့ဟာတွေလည်း ကံကြောင့်လို့ ထင်မှာပဲ။

ဥပမာ. . တစ်ခုထီးထိုးတယ်။ ထီထိုးတဲ့အတွက် မတော်တဆ ထီ ဂဏန်းစဉ်ကလည်း တိုက်၊ အက္ခရာစဉ်ကလည်း တိုက်ပြီးသကာလ လာပေါက် တယ်။ ကံပဲကွာနဲ့ ခင်ဗျားတို့ ပြောမိမှာပဲ။ ဒါ-ဘယ်လိုလုပ် ကံ တုန်းကွဆို. . ငါထိုးတာကိုးကွ။ ထိုးတာနဲ့ပဲ ကံလို့ပြောမှာလား။ ထိုးတာ ကံလို့ဆိုရင် ဒီပြင် မပေါက်တဲ့ ဟာတွေဆို ဘယ်နှယ့်လုပ်မတုန်း။ အဲ့ဒီတုန်းကလည်း ကံပါပဲ. . တကယ်ကျတော့။ အဲ့တော့. . ပေါက်တယ်။ တစ်သိန်း ပေါက်တယ်။ ထီလက် မှတ်က တစ်သိန်းပေါက်တယ်ဆိုရင်လည်း ကံမဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် ငါထိုးလို့ ပေါက်တာမဟုတ်ဘူးလားကွဆို အေး. . မင်းထိုးလို့ ပေါက်တာ။ ထိုးလို့ ပေါက်တာ ကံကြောင့်တော့ မဟုတ်ဘူး ဒီလိုပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စေတနာမှ ပါတာမှမဟုတ်ဘဲ။ စေတနာ အလုပ်ကြီးလည်းပဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ ကြောင့်မို့လို့ အလုပ်ဟာ ကံမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့က ဒါလည်း ပြောချင်တယ်။

အလုပ် တိုင်းဟာ ကံမဟုတ်ဘူးပေါ့လေ။

အလုပ်ဟာ ကံမဟုတ်ဘူးဆိုတာထက် စေတနာမပါတဲ့ ကိုယ်အလုပ်၊ နှုတ်အလုပ်၊ စိတ်အလုပ်တွေဟာ ကံမဟုတ်ဘူး။ စေတနာပါတဲ့ ကိုယ်အလုပ်၊ နှုတ်အလုပ်၊ စိတ်အလုပ်တွေသာလျှင် ကံ။ ကျုပ်တို့က ဒါလေးပြောချင်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီကံနဲ့ စပ်လျဉ်းလာလို့ရှိရင် ဘာကနေ ကူဖို့လိုသေးတယ်။ ဥတုက လိုသလားကွ၊ ကံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ အာဟာရက လိုသေးတာကွ၊ ကံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ မလုပ်ကြနဲ့လို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ဘာလို့တုန်းဆို ကံရယ် လို့သာ ဒက်ဆို ဖြစ်ပြီဆိုရင် တစ်ခါတည်း မကောင်းရင်တော့ ဒုက္ခကလည်း ဒက်ပဲ။ ကံရယ်လို့ ကောင်းတဲ့ဟာ ဖြစ်ပြီဆိုရင်တော့ သုခကလည်း တစ်ခါ တည်း ဒက်ကနဲပဲ။ ဘယ်ဥတုကမှ ကူညီဖို့မလိုဘူး။ ဘာအာဟာရကမှ ကူညီဖို့ မလိုဘူး။ ဘယ်စိတ်ကမှ ကူညီဖို့မလိုဘူးလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ကံသာ ကောင်းပြီဆိုရင်တော့ ကောင်းပြီ။ ကံသာမကောင်းရင်တော့ မကောင်းပြီ။

အဲ့တော့ တစ်ခုတည်း လုပ်ကြရအောင်။ ကံကောင်းနဲ့ သုခ၊ ကံဆိုးနဲ့ ဒုက္ခ။ ဒါ-နှစ်ခု မပြားဘူးလို့ ကံဆိုးနဲ့ ဒုက္ခဟာ နှစ်ခု မပြားဘူး။ အဲ့ဒီလိုမျိုးလေး မှတ်ရအောင် **ဧကတ္ထ** ပဲ။ အဲ-ကံကောင်းနဲ့ သုခဟာလည်း နှစ်ခု မပြားဘူး။ တစ်ခုတည်းပဲလို့ အဲ့ဒီလိုလေး မှတ်ကြရအောင်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင်တော့ ဟိုတစ်ဖက်နဲ့ သိပ်ကို ကွဲသွားအောင်လို့ပါပဲ။ ကံကို ဘယ်ကနေ ကယ်ရအုံးမှာလို့လို့၊ ဘယ်ကနေ မ-ရအုံးမှာလို့လို့ ဖြစ်နေမှာစိုးလို့ပေါ့နော်။ ဒါလေး ကျုပ်တို့ တစ်ချက်ပြောခဲ့တယ်။

နောက်တစ်ချက်က ပြုလုပ်တာတိုင်း ကံမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ ဟာလေးနဲ့ ကျုပ်တို့ ဝိသေသခွဲရမယ်။ ပြုလုပ်တာတိုင်း ကံမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ပြောဆိုတာတွေ၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ ပြုလုပ်တာတွေ၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ စိတ်ကူးတာတွေ၊ စေတနာမပါဘဲနဲ့ ပြောဆိုရတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ပြောဆိုမိတာတွေလည်း ရှိတယ်။ အကြောင်းအားလျော်စွာ မီးဖိုထဲက မီးတွေကို လေလာနေတယ်ဟေ့ . . ငြိမ်းသတ်လိုက်ပါ။ ဒါမှ မဟုတ်လို့ရှိရင်လည်း မီးကို ထည့်ပါ။ ထင်းကို ထိုးပါ။ . အစရှိသဖြင့် ဒီနားက ရေတွေကို ဖောက်ပါ။ ဒါတွေပြောနေရတာ အလုပ်ကိစ္စ အားလျော်စွာ ပြောနေရတာ။ ဘယ်က ကံဟုတ်လိုက်မှာတုန်းပေါ့. . ဒါတွေ

က။ ဘာစေတနာကြီးနဲ့မှ ထူးပြောနေရတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲ့ဒီနေရာမှာ စေတနာ့ နေရာလေးတစ်ခုကို သတ်သတ်မှတ် မှတ် မှတ်လိုက်ကြဦးစို့။ စေတနာ့နေရာ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မှတ်တဲ့ နေရာမှာလည်းပဲ ဘယ်အရာ အပေါ်မှာမှ တက်ကြွတဲ့ စိတ်ထားကြီး ရှိနေနေ ကံမဟုတ်ဘူး။ စေတနာ တိုင်းလည်း ကံမဟုတ်ဘူး။ အဲ့ဒါလည်းပဲ ကျုပ်တို့ တစ်ချက်ပြောမယ်။

ဆိုကြပါစို့။ သစ်ပင်အပေါ်မှာ ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ဒီသစ်ပင် ကြီးကို မြင့်သွားစေချင်တယ်။ အောက်လက်တွေကို ချိုင့်ပေးရမယ်။ ဒီသစ်ပင် ကို နိမ့်သွား စေချင်တယ်။ ခေါင်ကို နှိမ်ပေးရမယ်။ ဒါ-ကျုပ်တို့ စိတ်ဓာတ်တွေ ဖြစ်တာပဲ။ အဲ့ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ဒီရေတွေကို ဖောက်ပစ်စေချင်တယ်။ ဒီလို မဟုတ်ဘဲ။ ဒီထဲထဲကို ရေတွေ ဝင်လာစေချင်တယ်။ ရေတို့ သစ်ပင်တို့ မြေကြီးတို့ အမျိုးမျိုး အဲ့ဒါတွေအပေါ်မှာ စိတ်ထားတွေရှိတယ်။ ဒါတွေလည်း ပဲ ကျုပ်တို့ စေတနာတော့ ဟုတ်ချင်ဟုတ်မယ်။ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင် တယ်။

ဒါဖြင့် ကံဟာ ဘယ်ဟာတုန်း။ ဘယ်ဟာကို ပြောတာတုန်းလို့ဆိုရင် လူချင်း လူ့အပေါ်မှာနော်။ ဒါလေး ပြောချင်တယ်။ ပထမတစ်ချက်က လုပ်ငန်းတိုင်း ကံမဟုတ်ဘူး။ တစ်ချက်ပြောခဲ့တယ်။ ဒုတိယ တစ်ချက်က လုပ်ငန်းတိုင်း ကံမဟုတ်။ ဘယ်ဟာမှတုန်းဆို စေတနာလို့ ကျုပ်တို့က ပြောခဲ့ တယ်။ တတိယ တစ်ချက် ဘာပြောလဲဆိုတဲ့အခါကျတော့ စေတနာတိုင်း ကံ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပြောပြန်ပြီ ကျုပ်တို့က။ ဒါဖြင့် ဘယ်အပေါ်မှာထားတဲ့ စေတ နာမှ ကံတုန်းလို့ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ လူချင်း လူ့အပေါ်မှာ ထားတဲ့ စေတနာမှ ကံ။ အဲ့ဒါလေး ကျုပ်တို့ ပြောချင်တယ်။ လူချင်းလူ့အပေါ်မှာ ထားတဲ့စေတနာ မှ။ ဒီသူပျက်စီးသွား စေချင်တယ်ကွယ်။ ဒီသူတော့ တိုးတက်ပြီး လာစေချင် တယ်ကွယ်။ အဲ့ဒီလိုမျိုး လူ့အပေါ်မှာ ထားတဲ့ စိတ်စေတနာကိုမှ ကံလို့ ကျုပ်တို့ က ပြောချင်တယ်။

အဲ့တော့။ ကံကို သာမန်လူတွေနဲ့ ခွဲခြမ်းမယ်ဆိုရင်တော့ အချက် (၂)ချက်၊(၃)ချက်လောက်ပေါ့။ အဲ။ နည်းနည်းတိုးတက်ပါတယ်လို့ဆိုတဲ့ သူတွေနဲ့ ယူကြရမယ်ဆိုရင်လည်း နှစ်ချက်၊ သုံးချက်လောက်ပေါ့။ သုံး လေးချက် လောက်ပေါ့လေ။ သာမန်လူတွေနဲ့ ခွဲရမယ်ဆို သုံးလေးချက်

လောက်ပေါ့။ အဲ့ဒီလို မဟုတ်ပဲနဲ့ တိုးတက်ပါတယ်လို့ဆိုတဲ့ သူတွေနဲ့ ဒါ-
 ခွဲတဲ့အခါမှာတော့ နှစ်ချက်၊ သုံးချက်လောက်ရှိမယ်လို့ ကျုပ်တို့ ပြောရမယ်။
 တိုးတက်ပါတယ်လို့ ဆိုတဲ့သူတွေက အလုပ်တိုင်းကို ကံမှတ်မယ် . . တစ်ချက်။
 နောက်တစ်ခါ ကျုပ်တို့က အလုပ်တိုင်းကို ကံမမှတ်ဘူး။ စေတနာကို
 ကံမှတ်တယ်။ ဒါဖြင့် စေတနာတိုင်းကိုလည်း ကျုပ်တို့က ကံမမှတ်ဘူးလို့
 ကျုပ်တို့က ပြောရမယ်။ သစ်ပင်ပေါ်မှာထားတဲ့ စေတနာ ကံမဟုတ်ဘူး။
 မြေကြီးပေါ်မှာထားတဲ့ စေတနာ၊ ရေအပေါ်မှာ ထားတဲ့စေတနာ၊ တိရစ္ဆာန်
 တွေ အပေါ်မှာထားတဲ့ စေတနာ ကံမဟုတ်ဘူး . . ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်
 . . သတ်သတ်မှတ်မှတ်။

အဲ့တော့ . . ခင်ဗျားတို့လည်းပဲ ဒါကလေးကို ပီပီသသရှိကြပါလို့
 ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ဒါဖြင့် စေတနာ ကံဆိုတာ ဘယ်သူ့အပေါ်မှ ထားတဲ့
 စေတနာမှတုန်းလို့ဆိုရင် ကံဆိုတာ လူတစ်ယောက်က လူတစ်ယောက်အပေါ်
 မှာ ထားတဲ့ စေတနာမှ ကံလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ဒါဖြင့် ကံဆိုးရင်
 ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ ကံကောင်းရင် ဒုက္ခငြိမ်းတယ်လို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။
 လူ့အပေါ် မှာထားတဲ့၊ လူ့အပေါ်မှာ ပြောတဲ့ အပြောအဆို၊ လူ့အပေါ်မှာ
 ပြုတဲ့ အပြုအမူ၊ လူ့အပေါ်မှာ ကြံတဲ့ အကြံအစည်၊ အဲ့ဒီ အပြောအဆို၊ အပြု၊
 အမူ၊ အကြံအစည်တွေ အပေါ်မှာ စေတနာ၊ အဲ့ဒီ စေတနာမှ ကောင်းရင်
 ငြိမ်းချမ်းသုခ၊ မကောင်းရင် ဆင်းရဲဒုက္ခလို့ ကျုပ်တို့ ဒီလိုမျိုးကလေး
 ပြောတယ်လို့ ခင်ဗျားတို့က မှတ်ယူကြပါ။

အဲ့တော့ ကံနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ အဲ့ဒီလောက်ကလေး ပီပီသသလည်းပဲ
 ခင်ဗျားတို့ ဒါ-နားဆင်ပေးကြပါလို့ . . ။ တကယ်လို့သာ လူတစ်ယောက်က
 လူတစ်ယောက်အပေါ်မှာ ကောင်းတဲ့ စိတ်စေတနာနဲ့ ပြောဆိုရင်လည်း ပြော
 ဆိုပြီး ပြုမူရင်လည်းပဲ ပြုမူပြီး ကြံစည်ရင်လည်းပဲ ကြံစည်ပြီးဆိုရင်ကတော့
 သုခက ဘယ်တော့များ ရမှာပါနော်လို့ မမျှော်ကြနဲ့။ ငြိမ်းချမ်းသုခက ငါအခု
 လူတစ်ယောက်ကို လူတစ်ယောက်ကနေပြီးတော့ ကောင်းကောင်း မွန်မွန်နဲ့
 ပြောဆိုလိုက်ပြီး၊ ပြုမူလိုက်ပြီး၊ ကြံစည်လိုက်ပြီး၊ အဲ့ဒီ ကံဟာတော့ဖြင့် ကောင်း
 နေပြီ။ အဲ့ဒီ ကံရဲ့အကျိုးအဖြစ်နဲ့ ချမ်းသာသုခ ဘယ်တော့ရမှာပါလိမ့်နော်လို့
 စဉ်းစားမနေကြနဲ့။ အခု ပြောနေတုန်းကတည်းက ရနေပြီလို့ ပြောချင်တယ်။

ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားကြည့်ကြ။ လူတစ်ယောက် အပေါ်မှာ ကောင်းကောင်း မွန်မွန်ပြောဆိုနေပြီ၊ ပြုမူနေပြီ၊ ကြံစည်နေပြီလို့ဆိုရင် . . စိတ်ကောင်း၊ နှလုံးကောင်းနဲ့သာ ပြုမူ၊ ပြောဆို၊ ကြံစည်စည်နေကြပြီဆိုရင် အဲ့ဒီလို ပြုမူ၊ ပြောဆို၊ ကြံစည်နေရတုန်းက ခင်ဗျားတို့ စိတ်ဆင်းရဲနေရမလား စိတ်ချမ်းသာနေရမလား(စိတ်ချမ်းသာနေကြမှာပါ ဘုရား)။ တကယ်ကို ချမ်းသာ နေကြပြီ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘယ်အခါများ ငါတို့ ကောင်းကျိုးတွေရမှာပါလိမ့်။ ငြိမ်းချမ်းသူခေတွဲ ရမှာပါလိမ့်နဲ့လို့ မျှော်ကို မနေကြနဲ့။ တကယ်ပြောတုန်းက တည်းကိုက ရနေတယ်။ ဒါဖြင့် ပြောတုန်းသာ ရတာလားလို့မေးတော့ ပြောပြီး နောက် တစ်မိနစ်၊ တစ်နာရီ၊ တစ်ရက်၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ် . . ငါဒီလိုမျိုး တစ်ဖက် သူအပေါ်မှာ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပြုမူလိုက်မှု၊ ပြောဆိုလိုက်မှု၊ ကြံစည်လိုက်မှု ကြောင့် အော် . . မှားလိုက်လေခြင်းကွာ ဆိုပြီးသကာလ စိတ်ဆင်းရဲမှုများ တစ်မိနစ်ပြီးတော့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်နာရီ ပြီးတော့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်လပြီးတော့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်နှစ်ပြီးတော့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်စရာများ ရှိလားဗျာ (မရှိပါဘူး ဘုရား . . .) မရှိတော့ဘူး။

အဲ့ဒါ ဘယ်တော့မှ ဆင်းရဲမရှိတော့ဘူး။ ကောင်းတဲ့ ကံကလေးက နော်။ဆိုလိုတာကတော့ ရှေးအခါက ကံကို မသိကြဘူး။ ဒါကြောင့် ကျုပ်က ကံကို အနက်ဖွင့်လိုက်တာလေ။ ဒုက္ခဆိုတာ ကံဆိုးပဲ။ သုခဆိုတာ ကံကောင်းပဲ လို့ အဲဒီလိုကို ကျုပ်တို့က ဖွင့်လိုက်တာ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း . . အဲ့ဒီ ကံကောင်း ကလေးကို ပြုဆဲမှာ ဆင်းရဲသလား ဒကာ၊ ဒကာမတို့ . . (မဆင်းရဲပါဘူး ဘုရား . .)။ မဆင်းရဲဘူး။ ပြုပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းကော ဒီပြုမိခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဆင်းရဲဦးမှာလား . . (မဆင်းရဲ ပါဘူး ဘုရား . .)။ ကြည့်ပါ လား . . ကံကောင်းနဲ့ သုခက တစ်ထပ်တည်း။ ကံဆိုးကလည်း အဲ့ဒီနည်းလည်း ကောင်းပဲ။ အဲ့လိုပဲ လူတစ်ယောက် အပေါ်မှာ လူတစ်ယောက်ကနေပြီးတော့ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ဆာ ကြီးနဲ့ ပြုမူလိုက်ပြီ။ စိတ်ဆိုး၊စိတ်ဆာကြီးနဲ့ ပြောဆိုလိုက်ပြီ။ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ဆာကြီးနဲ့ ကြံစည်လိုက် ပြီလို့ဆိုရင် တကယ်ကို ပြောဆိုနေဆဲဆဲ စေတနာကြီးနဲ့ ပြောဆိုနေဆဲဆဲ၊ ပြုမူနေဆဲဆဲ၊ ကြံစည် နေဆဲဆဲမှာကို ချမ်း သာမှာလားဗျာ . . (မချမ်းသာဘူး ဘုရား . .)။ ဒါကြောင့် . . ကံဆိုးနဲ့ ဆင်းရဲက တစ်ထပ်တည်းလို့ ကျုပ်တို့က ပြောတယ်။

ဘယ်အခါများ ငါရဲ့မကောင်းလိုက်တဲ့ ကံကြောင့် ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေ ရမှာပါလိမ့်လို့ လူမိုက်တွေကတော့ မမျှော်ဘူးလား။ လူမိုက်တွေကတော့ ငါကတော့ မကောင်းထားတာပဲ။ သေပြီးမှား ငရဲအိုးထဲ ဂျမ်းထိုးနေမလားနဲ့ အဝေးကြီးဗျ။ သူတို့က သွားပြီးတော့ မျှော်ကြတာ။ မမျှော်ကြဘူးလား. . မျှော်ကြတယ်။ တကယ်ကတော့ အခု ဆင်းရဲကြီးဖြစ်မနေဘူးလား။ (ဖြစ်နေ ကြပါတယ် ဘုရား. .)။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျုပ်တို့က ကံကို မသိရင်ကတော့ ကျုပ်တို့က တစ်ခါပြောဘူးတယ်မဟုတ်လား။ မျက်စိ မမြင်တဲ့ သူတွေဟာ တုံးကြီးကို မမြင်ရုံတင်မကဘူး။ တိုက်ပြီးလဲကျတောင်မှ အဲ့ဒီတုံးကြီးတော့ သူက မမြင်သေးဘူး။ သူက အကန်းကြီးပဲ. . ဘယ်မြင်လိမ့်မတုန်း အဲ့ဒါ။

အခုလည်းပဲ ဒီနည်းလည်းကောင်းပဲ။ သူ့မှာ ဒီမကောင်းမှုကြီး လုပ် တုန်းကတည်းကကိုက ဆင်းရဲနေပြီ။ အဲ့ဒါလည်းပဲ ဘယ်တော့များ ငါလုပ် တာ အကျိုးအဖြစ်နဲ့ ဆင်းရဲလိမ့်မယ်နော်နဲ့ မမျှော်ကြဘူးလားဗျာ သူတို့ (မျှော် ကြပါတယ်ဘုရား. .)။ မျှော်နေကြတယ်။ မမြင်တဲ့အကြောင်းကို ပြောတာပဲ။ အဲ့ဒီတော့ ကျုပ်တို့ပြောတယ် ခင်ဗျားတို့ တစ်ခါတည်း တပ်အပ်ကြီး မြင်သွား အောင် ကံဆိုးဆင်းရဲ။ ကံဆိုးနဲ့ ဆင်းရဲက တစ်ခြားစီလား အတူတူလား။ အတူတူဗျ။

အဲ့တော့ ခင်ဗျားတို့က ကံကို အဲ့ဒီလောက် မြင်ကြစမ်းလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ်။ ကံဆိုးနဲ့ ဆင်းရဲ အတူတူ။ တကယ်ပဲ အဲ့ဒီ ကံဆိုးကို လုပ်တဲ့ သူက လုပ်နေတုန်းသာ ဆင်းရဲတာလားလို့မေးတော့ လုပ်ပြီး တစ်မိနစ်၊ လုပ်ပြီး တစ်နာရီ၊ လုပ်ပြီး တစ်ရက်၊ လုပ်ပြီး တစ်လ၊ ဒီလုပ်ပြီးဟူသော အကြောင်း ကြောင်းကြောင့် သူ့ချမ်းသာသုခနဲ့ ရှိနိုင်ပါ့မလားဗျာ။ မရှိနိုင်ဘူး။ ဟာ. . ငါ့ဖြင့် ဟန်မကျတာပဲ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကို ဟန်မကျတာကြီးကို မတွေးမိအောင် မနည်း ဖျောက်နေရတယ်။ တွေးမိရင် စိတ်ထဲကနေပြီးတော့ မချီတင်ခဲကြီး ဖြစ်လွန်း လို့လေ။ လူတိုင်းလူတိုင်း အဲ့ဒီလိုဖြစ်ကြရတာ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကံဆိုးလို့ဆိုတဲ့ အရာကတော့. . သူ့ကြောင့် ဆင်းရဲလေးတစ်ခု ဖြစ်ပါသေး တယ်လို့ ဒီလိုမျိုး မမှတ်နဲ့။ အဲ့ဒီကံဆိုး လုံးလုံးလျားလျားကြီးပင်လျှင် ဆင်းရဲ လုံးလုံးလျားလျားကြီးပဲ။

အဲ့တော့ ကျုပ်တို့က ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခဆိုတဲ့ဟာ ဒုက္ခဆိုတာ ဘာတုန်း

ကံဆိုးပြောတာ။ အဲ့ဒီလောက်ထိကို ကျုပ်တို့က တိုက်ရိုက် လုပ်ကြရအောင်ဗျာ။ အရင်ကတော့ ဒုက္ခဆိုတာ ဘာလို့လေးပါလိမ့်၊ ညာလို့လေးပါလိမ့်နဲ့ လုပ်လုပ်ပြီး တော့ နေရသေးတယ်ဗျ။ ဒုက္ခဆိုတာ တို့ ကံဆိုးကိုပြောတာ။ ကျုပ်တို့က အဖြောင့်မြင်လိုက်လို့ရှိရင် ကံဆိုးလုပ်ရမှာက ရွံ့စရားကြီးဗျ . . မဖြစ်လောက် ပေဘူးလား(ဖြစ်လောက်ပါတယ် ဘုရား. .)။ ဖြစ်လောက်တယ်. . ။အဲ့တော့ ကျုပ်တို့က ဒုက္ခ=ကံဆိုး၊ သုခ=ကံကောင်း. . ကျုပ်တို့က လုပ်ကြရအောင်လို့၊ အဲ့ဒါကို အဲ့လောက်နားလည်းသူတွေ ဖြစ်ကြရအောင်။

အဲ့ဒီ ကံဆိုးတို့ ကံကောင်းတို့ဆိုတဲ့ ကံတွေ။ ဒီကံတွေကိုလည်းပဲ သာ မန် ရမ်းဝါးသူတွေလို ဟိုး. . မမွေးခင်တုန်းက၊ ဟိုး. . သေပြီးနောက်မှ ကံဆိုတာမျိုးလုပ်စရာရှိရမလားဗျာ. . မလုပ်ကြနဲ့တော့။ ဒါကတော့ အဆင့် နိမ့်တယ်၊ အညံ့ဆုံးလို့ ကျုပ်တို့ ပြောကြရအောင်။ မသိနိုးနားနဲ့ ပြောတတ်တဲ့သူ၊ ရမ်းဝါး သန်းဝါးနဲ့ ပြောတတ်တဲ့ သူပေါ့ဗျာ။ အဲ -အဲ့ဒီအဆင့် ကနေတက်ပြီး သကာလ တိုးတက်လာတဲ့သူတွေက ဘာဖြစ်လဲ။ ဟာ. . ငါတို့ အလုပ်ဟာ ငါတို့ကံပဲလို့ ပြောကြတယ်။ ခင်ဗျားတို့လည်း ဒီတင် ထစ်နေလို့ တော်ပါ့မလား (မတော်ပါဘူး ဘုရား. .) မတော်ဘူးနော် ခင်ဗျားတို့။ အဲ့ဒီတင်တော့ ထစ် မနေကြနဲ့နော်။ တော်တော်ကြာကျတော့ ငါတို့ အလုပ်ဟာ အလုပ်ပဲဆိုပြီးသ ကာလ အလုပ်တိုင်း ကံလို့ ထင်နေကြဦးမယ်။

တကယ်တော့ အလုပ်တိုင်းဟာ ကံဟုတ်ကဲ့လားဗျာ။ ဘယ်. . ကျုပ်တို့ စေတနာ မပါဘဲနဲ့ လူတွေကို မတော်တဆ ထိခိုက်သွားတာတွေ ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့်လို့ ကျုပ်တို့က စေတနာမှ မပါတာ။ ဆရာဝန်တွေများ အပ်ကြီးတွေနဲ့ ကျုပ်တို့ တင်ပါးထိုးတာ လက်မဝက်လောက်ထိ နက်သွားတာဗျ။ ကျေးဇူး တင်ရသေး။ ပိုက်ဆံငါးကျပ်လောက်က ပေးခဲ့ရသေး။ ကျေးဇူးတင်လို့ပါ ဟုတ်လား။ တကယ်တော့သာ သူက ကျုပ်တို့ကို ဒီကောင်နာမှ နာစေသား ဆိုပြီးတော့ သံချွန်နဲ့ လက်မဝက် မထိုးပါနဲ့။ လက်မတစ်မတ် ထိုးစမ်းပါ ကျုပ်တို့ ခံနိုင်မလားဗျာ (မခံနိုင်ပါဘူး ဘုရား. .)။ မခံနိုင်ဘူး။ သူက စေတနာဆိုးနဲ့ လုပ်တာမဟုတ်ဘူးဆိုတော့ ကျုပ်တို့ကကို ပိုက်ဆံပေးခဲ့ရ သေးတယ်ဗျ။ အဲ့ဒီတော့ ကျုပ်တို့က လုပ်တာတိုင်းကို ကံလို့ မမှတ်ပါနဲ့။ ဒါကိုပြောချင်တယ်။

ကျုပ်တို့က ဒါဖြင့် လုပ်တာတိုင်း ကံမမှတ်လို့ရှိရရင် အဲ့ဒီလုပ်တာထဲ စေတနာပါမှ ကံမှတ်။ ကဲ . . ဒီလိုမျိုးလေး ကျုပ်တို့ မပြောသင့်ဘူးလားဗျာ . . (ပြောသင့်ပါတယ် ဘုရား . .)။ ကောင်းပြီ . . ဒီလိုဆိုရင် စေတနာပါတိုင်း စေတနာပါပြီး လုပ်တာတိုင်း ကံလား ဘုရား။ ခင်ဗျားတို့က မေး။ စေတနာ ပါပြီး လုပ်တာတိုင်းကတော့ ကံလားလို့ဆိုတော့ သစ်ပင်အပေါ်မှာ လုပ်တာ၊ တိရိစ္ဆာန်အပေါ်မှာ လုပ်တာ။ မြေကြီး အပေါ်မှာလုပ်တာ။ ရေအပေါ်မှာ လုပ်တာ အဲ့ဒါကော ကံဟုတ်ရဲ့လား . . (မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား . .) မဟုတ်ဘူး နော်။ လူချင်း လူ့အပေါ်မှာ စေတနာပါပြီး လုပ်တာမှ ကံ။ ကျုပ်တို့ ဒီလိုမျိုး လေးပြောကြရအောင်နော်။

ဒီလိုဆိုရင် ကံတော့ သရုပ်ကွဲလောက်ပါပြီနော် . . (ကွဲလောက်ပါတယ် ဘုရား . .)။ ဒါလေးနော် ကျုပ်တို့တုံ့ပြောပေမယ့်လို့ ခင်ဗျားတို့ ကက်ဆက်ကြိုး ခွေတွေ့ရှိတယ်။ ဒါလေး ဖွင့်ဖွင့်ပြီးတော့ ကံကိုတော့ဖြင့် ဘယ်သူနဲ့ ယှဉ်လိုက်၊ ယှဉ်လိုက် ကွဲကိုနေအောင်ကို ပြတ်ပြတ်သားသားလေး ခင်ဗျားတို့ နားလည်ပေးကြနော်။ ဒီကံကို ခင်ဗျားတို့ လေ့ကျင့်ကြစမ်းလို့ ကျုပ်တို့က ပြောချင်တယ် ဟုတ်ပြီလား။

ဟုတ်ပြီ . . ဒီလိုဆိုရင် ကံကို ခင်ဗျားတို့ သိသွားပြီ ဒီကံကလေး ကိုပဲ ခင်ဗျားတို့ကနေပြီတော့ ယုံကြည်ကြ။ ဒီကံကလေးကိုပဲ ခင်ဗျားတို့ ကနေပြီးတော့ ချဉ်းကပ်ကြ။ ဒီကံကလေးအတိုင်းပဲ ခင်ဗျားတို့က ပြည့်စုံနေအောင် ကျင့်ကြံကြ လို့ ကျုပ်တို့ကနေပြီးတော့ ဩဝါဒပေးမယ်။ ဒါလေးခင်ဗျား တို့ကနေပြီတော့ ဒီဩဝါဒကိုပဲ ခင်ဗျားတို့ အသိအမှတ်ပြုတဲ့ အနေနဲ့ ကတိ သစ္စာလေး လုပ်ကြရအောင် . . . ကဲ . . . လိုက်ဆိုပေးကြ . . .

ပစ္စုပ္ပန်ကံ (ပစ္စုပ္ပန်ကံ) ဓမ္မသစ္စာကို (ဓမ္မသစ္စာကို) ယုံကြည်ပါ၏ (ယုံကြည် ပါ၏)

ပစ္စုပ္ပန်ကံ (ပစ္စုပ္ပန်ကံ) ဓမ္မသစ္စာကို (ဓမ္မသစ္စာကို) ချဉ်းကပ်ပါ၏ (ချဉ်းကပ်ပါ၏)

ပစ္စုပ္ပန်ကံ (ပစ္စုပ္ပန်ကံ) ဓမ္မသစ္စာအတိုင်း (ဓမ္မသစ္စာ အတိုင်း) ကျင့်သုံးကြပါမည် (ကျင့်သုံးကြပါမည်)

သာဓု သာဓု သာဓု

သာမညဆိုလို့ ဖုတ်ငါးဖုတ်ငါး သိပြီးသားဟာကို

သာမညလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး ။

ဖုတ်ငါး ဖုတ်ငါးကတော့ မသိရသေးဘူး ။

မသိရသေးပေမယ့်လို့ သိအောင်ပြောပြ၊

သတိပြုလိုက်တဲ့ အခါမှာတော့ ဝတ်ဖက်သူကနေပြီးတော့

အေး ။ ဟုတ်သားပဲဆိုပြီးတော့ ဒါ ။ သိသွားတာ ။

အံ့ ။ အံ့ဒီတော့ သူလည်း ဒီတိုင်းတိုင်းပဲ သိတယ် ။

ကိုယ်လည်း ဒီတိုင်းတိုင်းပဲ သိတယ် ။

အတူတူသိလို့ ရတယ်။ အံ့ဒီလို အတူတူသိလို့ ရလို့ဒို့လို့

ဒီသဘော တရားကို သာမညသဘောတရားလို့

ကျွန်ုပ်တို့က ပြောတယ် ။

၈ - ၁၃